

ÅRSRAPPORT 2014

NORSK
TEKNISK
MUSEUM

INNHOOLD

NORSK TEKNISK MUSEUM 100 ÅR	4
BESØKSTALL 2014	9
UTSTILLINGER	10
OSLO VITENSENTER	15
FORMIDLING	18
SAMLINGENE	22
FORSKNING OG UTVIKLING	26
KOMMUNIKASJON	29
FORRETNINGSDRIFT	30
ORGANISASJON	33
BYGG OG SIKKERHET	34
STØTTESPILLERE	37
STYRETS ÅRSBERETNING 2014	38
ÅRSREGNSKAP	43

FORORD FRA DIREKTØREN

Norsk Teknisk Museum feiret 100 år i 2014, samtidig med 200-årsjubileet til den norske grunnloven. Museet kan se tilbake på 2014 som et svært vellykket år, med nye utstillinger og med ny besøksrekord. Aldri før har så mange funnet veien til museet på Kjelsås.

For å markere de to jubileene, valgte museet å produsere en stor utstilling med tittelen *Ting. Teknologi og demokrati*. Utstillingen ble en fin markering av jubileene, og den har vunnet tre internasjonale designpriser. *Ting. Teknologi og demokrati* har vært en samproduksjon mellom museet og Ralph Appelbaum Associates og den tyske bedriften Tamschick Media+Space. Utstillingen vil bli vist på museet ut 2015 og er det mest ambisiøse utstillingsprosjektet i museets historie.

I 2014 ble Norsk Teknisk Museum, som det første museum i Norge, tildelt Sverre Steen-prisen. Prisen deles ut av Den norske

historiske forening. Museet fikk prisen for sin brede, allsidige og fremragende formidling gjennom flere tiår og en målrettet virksomhet rettet mot barn og unge. Videre ble museets nyskapende forskningsbaserte formidling, også i internasjonal sammenheng, trukket fram. Museet gjennomførte et omfattende jubileumsprogram, med mange ulike typer programinnslag. Det mest utfordrende var å holde åpent 100 timer i strekk, et arrangement som gikk av stabelen i august.

Et stykke inn i jubileumsåret ble jubileumsboken: *Teknikk på museum. Norsk Teknisk Museum 1914-2014* publisert. 100-års jubileet ble en suksess takket være et godt samarbeid med flere offentlige og private samarbeidspartnere, stor innsats fra egne medarbeidere og de mange ulike arrangement knyttet til jubileet.

Selv om store ressurser ble rettet mot markeringen av jubileet, ble det også gjennomført en rekke andre utstillingsprosjekt i 2014. Museet kunne i

2014 åpne en ny permanent utstilling om norsk olje- og gass historie.

Museet har arbeidet målrettet med samlingsforvaltning, digitalisering, forskning og formidling. Noen av forskningsprosjektene vil etter hvert resultere i nye utstillinger. Museet kunne med glede innlemme Oslo Analyser, en norsk datamaskin fra 1938 i sine samlinger. I begynnelsen av året ble det gjennomført en overføring av Norsk Telemuseums formidlingsvirksomhet til Norsk Teknisk Museum. Dermed kunne museet hilse nye medarbeidere velkommen og samtidig føye flere kvadratmeter til de allerede eksisterende utstillinger.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle som har bidratt til et fantastisk jubileumsår!

Hans Weinberger

NORSK TEKNISK MUSEUM 100 ÅR

Norsk Teknisk Museum feiret 100 år i 2014. Målet med jubileet var å øke kunnskapen om museets fagområder og å skape interesse og begeistring for museet. Målet skulle nås gjennom et spennende jubileumsprogram med et bredt og variert tilbud til publikum.

Jubileet omfattet et godt program for barn og unge, styrking av den faglige kompetansen, bruk av ny teknologi i formidlingen og et økt engasjement rundt Norsk Teknisk Museum.

Jubileumsåret ble innviet 2. januar med utstillingsåpning og ble avsluttet 27. november med jubileumskonsert.

I samarbeid med Norsk Teknisk Museums venneforening, viste museet fra 2. januar og ut året, en mindre fotoutstilling *Hundre år med Teknisk Museum*. Utstillingen fortalte museets historie fra 1914 til 2014 gjennom tekst og bilder.

Høydepunktet i feiringen var jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* som ble åpnet 2. april av HM Kong Harald V. For å markere Grunnlovens 200-årsjubileum og museets eget 100-årsjubileum, valgte museet å produsere en stor utstilling med tematikken teknologi og demokrati. Utstillingens tittel *TING. Teknologi og demokrati* henspiller på den doble betydningen av ordet, som et møtested for diskusjoner og beslutninger, og betydningen gjenstand/objekt. Utstillingen trekker linjene tilbake i historien og ser på sammenhengen mellom teknologiutvikling og endringer i det norske samfunnet. *TING. Teknologi og demokrati* er en nyskapende utstilling der museet har gått nye veier for å involvere publikum. Den byr på en opplevelse som

skiller seg markant fra tradisjonelle utstillinger. Utstillingen kombinerer unike historiske gjenstander med innovativ formidlingsteknologi; interaktive installasjoner, avansert multimedia og spennende utstillingsdesign. De besøkende har deltatt i debatter og diskusjoner om nye teknologier og de utfordringer de kan representere i dagens samfunn.

Utstillingen ble tildelt de internasjonale prisene *Red Dot Design Award*, *The International Design and Communication Award* for beste scenografi for en temporær utstilling og *Gute Gestaltung*-prisen som deles ut av *Deutscher Designer Club*. Utstillingen ble utviklet i et faglig samarbeid med Ralph Appelbaum Associates/Tamschick Media+Space i Berlin, Telemuseet, Bioteknologinemnda og Teknologirådet.

TING. Teknologi og demokrati har vært godt besøkt og godt mottatt av publikum, og har bidratt til at museet satte ny besøksrekord med 262 604 besøkende i jubileumsåret. Utstillingen har vært et populært skoletilbud og 3 360 skoleelever fikk omvisning i utstillingen i 2014. I utstillingen utfordres elevene til å debattere og utveksle egne meninger om teknologi og demokrati. Målet har vært å skape en sterkere bevissthet rundt nye teknologier hos barn og unge.

I tillegg til jubileumsutstillingen gjennomførte museet i 2014 et stort jubileumsprogram. Programmet ble lansert gjennom en stor kampanje i januar. Kjente programtilbud som *LEGO-festival*, *SENT* og teknologihistoriske foredrag, ble supplert med jubileumsutstilling, fødselsdagsfeiring med avduking av bauta, veteranbilparade, 100 timer sammenhengende åpent museum, lansering av jubileumsbok, jubileumskonsert og en rekke mindre jubileumsaktiviteter i helge- og ferieprogrammene.

På museets 100-årsdag, 13. juli, inviterte museet til fødselsdagselskap med kake til alle besøkende. President i Tekna; Lise Lyngsnes Randeberg avduket en bautastein ved museets hovedinngang. Bautaen inngår i Teknas serie av hedersbautaer reist i hele landet for viktige personer, institusjoner og bragder i norsk teknologiutvikling og ingeniørkunst. Teknisk museum fikk bautaen for sin teknologiformidling gjennom 100 år.

For å markere jubileet i Oslo sentrum, ble det gjennomført en veteranbilparade i august. Paraden markerte 100-års bilhistorie fra 1914 til 2014 gjennom representative kjøretøy fra alle tiår; biler, busser, lastebiler, motorsykler og utrykningskjøretøy. Nærmere 50 frivillige bilentusiaster fra Norsk Veteranvognklubb, Chevroletklubben, NAF, Norsk Vegmuseum, Norsk Brannmuseum, Sporveismuseet og flere bilimportører deltok.

Foto: Norsk Teknisk Museum

1. Bilparade fra sentrum til Teknisk museum på Kjelsås 23. august 2014
Foto: Norsk Teknisk Museum.

2. Museumsdirektør Hans Weinberger og Teknas president Lise Lyngsnes Randeberg ved bautastein gitt til museet fra Tekna for fremragende teknologiformidling gjennom 100 år, 13. juli 2014.
Foto: Norsk Teknisk Museum

3. H.M. Kong Harald V trykket på signalsøylen som åpnet jubileumsutstillingen TING 2. april 2014.
Foto: Norsk Teknisk Museum

I august holdt museet åpent 100 timer i strekk som en symbolsk markering av 100-årsjubileet. I løpet av 100 timer ble det gjennomført et omfattende program både på dag-, kvelds- og

nattetid. Blant programinnslagene var Teslashow med Andreas Wahl, omvisning ved Thomas Hylland Eriksen, debatter i jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati*, samt filmnatt i samarbeid med Cinemateket med historiske filmer som *Modern Times* og *Metropolis*. Besøkende ble også invitert til å få innblikk i museets arbeid bak kulissene.

Jubileumsåret ble avsluttet 27. november med jubileumskonsert med Motorpsycho og Ståle Storløkken. Konserten var en urfremføring av et bestillingsverk finansiert av Norsk Kulturfond, Kulturrådet. Over 750 besøkende fikk en stor konsertopplevelse med nyskrevet musikk i museets utstillingslokaler. Bestillingsverket vil trolig bli studioinnspilt i 2015 og få et videre liv som en ny utgivelse fra konstallasjonen Motorpsycho og Ståle Storløkken.

I samarbeid med Tekna ble det arrangert en teknologihistorisk jubileumskonferanse 5.-6. september. Konferansen samlet noen av Nordens fremste forskere innen fagfeltet og hadde rundt 70 deltagere.

I anledning museets 100-årsjubileum ble boka *Teknikk på museum: Norsk Teknisk Museum 1914-2014* lansert 5. november.

Boka viser hvordan synet på teknikken og museet har endret seg gjennom hundre år. Boken *Flyl* ble utgitt av Egmont Kids Media Nordic AS i samarbeid med museet. Den inneholder ti historier om luftfartens pionerer i Norge.

Nettsiden *Ting. Teknikk og demokrati* har i alt hatt 9 026 unike sidevisninger. Presseomtalen av museet i jubileumsåret har vært omfattende, og det er registrert totalt 553 oppslag i digitale og trykte medier. Engasjementet på sosiale medier har vært stort med mer enn 22 000 følgere på Facebook, 2793 på Twitter og 593 på Instagram.

I tillegg til ekstraordinære bevilgninger fra Kulturdepartementet til grunnlovsjubileet og museets 100-årsjubileum, har museet mottatt økonomiske bidrag fra Norsk Hydro, Yara, Statnett, Tekna og NITO. Jubileumskonserten ble finansiert av Norsk Kulturfond.

1.

Jubileumskonsert med Motorpsycho og Ståle Storløkken 27. november 2014.

Foto: Manfred Vogel

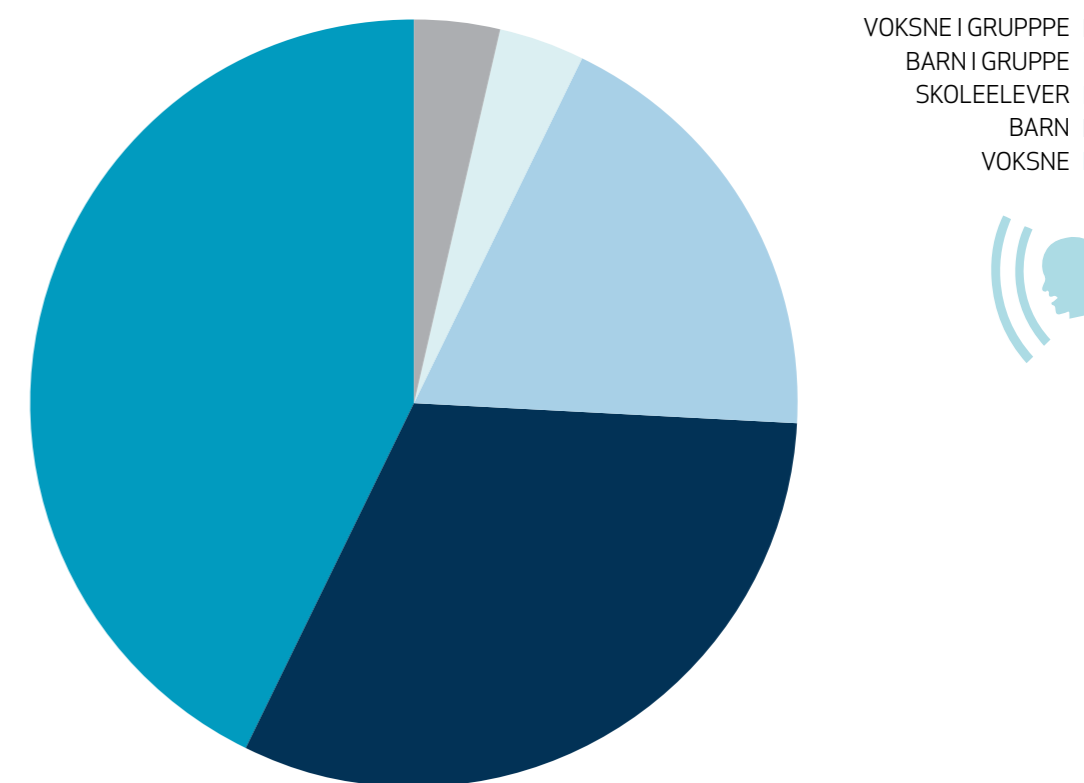

BESØKSTALL 2014

Museet har i 2014 satt besøksrekord med 262 604 besøkende. Det er en økning på 5,5 prosent fra 2013. Førrige rekord ble satt i 2011. Etter en betydelig vekst i besøkstallet i perioden 2005-2009, har museet i perioden 2010 til 2014 ligget relativt stabilt i besøket med 230 000 til 260 000 besøkende.

Det har vært en nedgang i antall skoleelever fra drøyt 60 000 til drøyt 50 000. I andel av totalbesøket har skolebesøket sunket fra 25 prosent i 2009 til 20 prosent i 2014. I 2014 besøkte 52 890 skoleelever museet. Det er en økning på 3 430 fra 2013 og utgjør en økning på 6,9 prosent.

BESØKSTALL 2014

NØKKELTALL

BESØK	TOTALT	BARN OG UNGE	BARN OG UNGE I PROSENT	SKOLEELEVER	SKOLEELEVER I PROSENT
2014	262 604	141 052	54	52 890	20
2013	248 914	133 814	54	49 460	20
2012	257 209	142 288	55	55 950	22
2011	260 119	141 925	55	59 398	23
2010	232 917	132 131	57	58 520	25

UTSTILLINGER

Norsk Teknisk Museum tar vare på den norske kulturarven innen teknologi, vitenskap, industri og medisin og formidler hvordan disse fagområdene har utviklet seg med tyngdepunkt på de siste 200 år.

I utstillingene blir det vist faste utstillinger med gjenstander fra samlingene og nye temporære utstillinger hvor museet inviterer til nye, spennende og interaktive møter i fortid og nåtid. I 2014 har museet produsert én ny permanent og syv temporære utstillinger.

HUNDRE ÅR MED TEKNISK MUSEUM

Museet markerte i samarbeid med venneforeningen 100-årsjubileet ved å produsere en fotoutstilling om museets historie. Utstillingen Hundre år med Teknisk museum, ble vist gjennom hele jubileumsåret.

BRUTALT? DET 20. ÅRHUNDRETS ARKITEKTUR

I samarbeid med Norsk Form viste museet *Brutalt? Det 20. århundrets arkitektur* - en utstilling på DogA om det 20. århundrets arkitektur med fotografier fra samlingen etter Teigens fotoatelier. Utstillingen omfattet 250 fotografier som viste etterkrigstidens arkitektur preget av brutalismen og modernismen. Til utstillingen ble det produsert en katalog og det ble arrangert et fagseminar med tittelen *Arkitekturen i fotografiet*. Utstillingen ble sett av i alt 5 120 besøkende og fikk mye oppmerksomhet i media.

LIVET FØR DØDEN

Fotoutstillingen *Livet før døden* (Noch mal Leben vor dem Tod) er laget av den tyske fotografen Walter Scheels og journalisten Beate Lacotta. Utstillingen, som har vært vist i en rekke land, inneholder portretter av 26 mennesker på dødsleiet. Sort-hvitt-portrettene av dem dannet stammen i utstillingen. Alle ble fotografert to ganger,

en gang mens de var i live og en gang som døde. Fotoutstillingen ble supplert med to egenproduserte intervjufilmer. Utstillingen ble vist i samarbeid med Kreftforeningen. I tilknytning til utstillingen ble det avholdt flere arrangementer og seminarer. Det ble utviklet og gjennomført et eget undervisningsopplegg for skolelever til utstillingen og nesten 900 barn fikk omvisning i utstillingene.

OLJE OG GASS

I samarbeid med bransjeorganisasjonen Norsk Olje og Gass, selskapene Conoco Phillips, ExxonMobil, Lundin, Shell, Statoil, Total og 7 mindre selskaper, har Norsk Teknisk museum produsert en ny permanent utstilling om Norges viktigste industrigrav. *Olje og Gass* formidler historien om det moderne olje-Norge. Utstillingen omhandler fem temaer: oljeleting, oljens globale betydning, oljeindustrien som arbeidsplass, teknologi- og industriutvikling innen oljeindustrien og oljen som energikilde og miljøutfordring. Utstillingen forteller historier om mennesker i bransjen, banebrytende teknologiutvikling, store kompetanseløft og dristig politikk. Den baserer seg i stor grad på aktiv deltagelse fra publikum, og den har mange nyutviklede, interaktive installasjoner.

TING - TEKNOLOGI OG DEMOKRATI

Utstillingen *Ting. Teknologi og demokrati* var hovedsatsningen i feiringen av 100-årsjubileet for museet og markeringen av grunnlovens 200-årsjubileum. Museet har gjennom utstillingen gått nye veier for å involvere publikum. De besøkende har deltatt i debatter om åtte ulike teknologier og deres utfordringer. Utstillingen kombinerer unike historiske gjenstander med innovativ formidlingsteknologi; interaktive installasjoner, avansert multimedia og spennende utstillingsarkitektur som danner en ramme for læring, engasjement og meningsutveksling. Utstillingen er utviklet i samarbeid med Ralph Appelbaum Associates, Tamschick Media+Space, Telemuseet, Bioteknologinemda og Teknologirådet.

DET HVITE ROMMET

Utstillingen *Det hvite rommet* presenterte et utvalg fotografier, filmer og intervjuer fra museets dokumentasjonsprosjekt om den praktiske håndteringen av døden i dagens Norge. Materialet ble samlet inn fra Jølstad begravelsesbyrå, Ullevål sykehus og Alfaset krematorium. Utstillingen viste blant annet fram situasjoner og steder som normalt er skjermet for offentligheten, som rom der den døde stelles, der det foretas obduksjon og der kremasjon skjer.

1. Den nye permanente utstillingen *Olje og Gass* åpnet 13. mars 2014
Foto: Norsk Teknisk Museum

2. Utstillingen *TING - teknologi og demokrati* åpnet 2. april 2014 og markerte museets 100-årsjubileum og grunnlovens 200-årsjubileum.
Foto: Manfred Vogel

UTSTILLINGSPROGRAM 2014

Hundre år med Teknisk museum
Fotoutstilling med bilder fra museets historie 2. januar–31. desember

*Brutalt?
Det 20. århundrets arkitektur*
Fotoutstilling med utgangspunkt i Teigens fotoarkiv på DogA 20. februar–23. mars

Livet før døden
Fotoutstilling 4. mars–1. september

Olje og gass
Fast utstilling om olje og gassindustrien 13. mars 2014

TING. Teknologi og demokrati
Museets 100 års jubileumsutstilling og markering av Grunnloven 1814-2014 2. april–31. desember 2015

Det hvite rommet
En utstilling om behandling av døde i dagens Norge 20. juni–20. oktober

Brudd 2014 Bidrag til grunnlovjubileet 1814-2014
17. september–januar 2015

I mine sko
En fotoutstilling om papirløse mennesker i Norge 22. oktober–februar 2015

1.

Fra utstillingen *Brudd 2014* - bidrag til grunnlovsjubileet 1814-2014 som åpnet 17. september 2014.

2.

Utstillingen *Det hvite rommet*, om behandling av døde i dagens Norge, åpnet 20. juni 2014.

BRUDD 2014 - BIDRAG TIL GRUNNLOVSJUBILEET 1814-2014

Utstillingen *Brudd 2014 - bidrag til grunnlovsjubileet 1814-2014*, var en del av Brudd-prosjektet, som er initiert og støttet av Norsk Kulturråd. Årets utstilling var prosjektets bidrag til markeringen av grunnlovsjubileet 1814-2014. Arbeidet ble koordinert av Norsk Teknisk Museum i samarbeid med Årran lulesamisk senter, Bymuseet i Bergen, Museum Vest, Oslo Museum og Vest-Agder-museet. Utstillingen tematiserte hvordan den norske historien om 200 år med demokrati og nasjonalt fellesskap, også er en historie om avmakt og ensomhet. I den store fortellingen om Norge og det norske har det vært, og er, mange mennesker som faller utenfor.

I MINE SKO

Fotoutstillingen *I mine sko* tematiserte situasjonen for papirløse mennesker i Norge. Utstillingen er produsert av Norsk Folkehjelp og ble vist på museet i samarbeid med dem. Det ble utviklet et eget formidlingsopplegg for ungdomskoleklasser, i samarbeid med forfatter Simon Stranger.

MITT NORGE: WILSE

Norsk Jernbanemuseum viste i 2014 utstillingen *Mitt Norge: Wilse* som ble produsert ved museet i 2013. Utstillingen var basert på Anders Beer Wilses lysbildeforedrag, der han tok publikum med på en reise i Norge. Ved Norsk Jernbanemuseum ble fortellingene om Wilse og lysbildene vist sammen med Wilses kamera og projeksjonsteknologi fra 1920-tallet.

PLANLAGT UTSTILLINGS- FORMIDLING I 2015-2016

Museet har i 2014 forberedt og planlagt nye utstillings- og formidlingsprosjekter for de kommende år. Dette arbeidet vil fortsette i 2015. De tre store satsningene på utstillingsfronten som det vil jobbes med i 2015 omfatter bl.a. prosjektet *KRAFT*, *Game On 2.0* og *Hitlers byggmestere – Fritz Todt og Albert Speer i Norge*.

PLANLAGT UTSTILLINGSPROGRAM 2015-2016

KRAFT

I 2015 er det 150 år siden en av Norges ledende fotografer Anders Beer Wilse ble født. Han formet bildet av det nye Norge. I utstillingen *KRAFT* markerer Norsk Teknisk Museum 150-årsjubileet med et dykk ned i hans ukjente bilder fra kraftstasjoner, elektrisitetsverk og temmede fosser.

Game On 2.0

I løpet av 2015 skal museet planlegge og forberede visning av vandreutstillingen *Game On 2.0*, som åpner våren 2016. *Game On* er en interaktiv utstilling der de besøkende kan se og prøve over hundre av de mest populære dataspillene gjennom tidene. I utstillingen kan dataspill utforskes fra designprosess representert ved originale skisser, til ferdig spill. Utstillingen er produsert av Barbican International Enterprises, London.

Hitlers byggmestere: Fritz Todt og Albert Speer -i Norge

I 2016 planlegger museet å åpne en utstilling om Organisasjon Todt. Utstillingen vil basere seg på et større forskningsprosjekt ledet av NTNU, der museet deltar. Utstillingen vil handle om Organisasjon Todts virksomhet og tvangsarbeid i Norge og hvordan Norge ble del av en nazistisk tvangsøkonomi.

OSLO VITENSENTER

Oslo Vitensenter på Teknisk museum er et populærvitenskapelig opplevelses- og læringscenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk. Vitensenteret er en arena der de besøkende kan erfare, lære eller fornye sin kunnskap på egne premisser. Oslo Vitensenter er landets eldste vitensenter, etablert i 1986 og er regionalt vitensenter for Oslo og Akershus.

Over 50 000 elever og lærere, samt omkring 200 000 andre besøkende bruker Oslo Vitensenter. Oslo Vitensenter er dermed det største vitensenteret i landet med hensyn på både totalbesøk og skolebesøk. Oslo Vitensenter har utstillinger som dekker temaområdene energi, medisin, kommunikasjon, fysiske fenomener, matematikk og astronomi.

UTSTILLINGSARBEID

Oslo Vitensenter har i 2014 startet planleggingen av en utvidelse og fornyelse av utstillingene. Arbeidet vil bli gjennomført i perioden 2015 - 2017.

I 2014 har Oslo Vitensenter utviklet interaktive installasjoner i museets nye Olje- og gass-utstilling og vært konsulent for de interaktive installasjonene som ble utviklet av det islandske selskapet Gagarin.

I samarbeid med Volkswagen-Møller-gruppen utviklet Vitensenteret en interaktiv installasjon om elektriske biler. Installasjonen ble fullfinansiert av Volkswagen-Møller-gruppen.

UNDERVISNING

SOMMERSKOLEN 2014

Oslo vitensenter jobber for å engasjere og inspirere unge innen naturvitenskap, teknologi og matematikk. Sommeren 2014 var vitensenteret base for Oslo kommunes gratistilbud til skoleelever i sommerferieukene. Til sammen deltok 250 elever i løpet av fire uker. Tilbudet var utviklet for 6. - 7. trinn. Elevene fikk utfolde seg i laboratoriearbeid, fysisk aktivitet og utforskning av vitenskapelige fenomener.

NØKLER TIL NATURFAG

Oslo Vitensenter er en av fem knutepunktsinstitusjoner for den nasjonale dugnaden for økt kompetanse i naturfag. Vitensenteret tilbyr etterutdanningskurs i naturfag for lærere på 5. - 7. trinn. Prosjektet blir ledet av Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslo og er finansiert med midler fra Kunnskapsdepartementet.

ARRANGEMENTER OG FESTIVALER

Helgen 18.-19. januar ble festivalen *Maker Faire* arrangert på Teknisk museum. *Maker Faire* er verdens største festival for kreativitet og skaperglede der teknologi, kunst og vitenskap møtes. Det er en festival hvor alle - oppfinnere, kunstnere, hackere, entusiaster, geeker, håndverkere og hjemmemekkere - kan vise frem hva de har

laget. Mer enn 200 deltakere og frivillige fra Norge, Sverige, Nederland, Estland og USA deltok med 50 prosjekter, 13 verksteder og 12 foredrag. Festivalen hadde mer enn 5 500 besøkende. Den ble arrangert i samarbeid med Universitetet i Oslo med støtte fra næringsliv og organisasjoner som Norges Forskningsråd, NITO og Tekna. Festivalen fikk bred omtale i riksdekkende medier.

Museet deltok på verdenskulturfestivalen *MELA* fra 15. til 17. august på Rådhusplassen. Vitensenteret bidro med interaktive installasjoner og aktiviteter.

Vitensenteret deltok på det årlige *Forskningstorget* som Universitetet i Oslo arrangerer. Arrangementet foregikk på Universitetsplassen og på Karl Johan fra 19. til 23. september.

Legofestivalen ble avholdt fra 4. til 19. oktober med temaet *Bygg fremtidens museum - Teknisk museum 100 år*. Festivalen ble arrangert i samarbeid med Lego. Under festivalen ble det satt besøksrekord med 3 726 besøkende på én dag. Museet hadde i løpet av festivalperioden, som også inkluderte Oslos høstferie, over 30 000 besøkende.

Konferansen *MakerCon* ble arrangert fra 17. til 18. oktober. Konferansen var en del av Oslo Innovation Week og hadde ca 100 deltakere. Formålet med *MakerCon* var å skape en internasjonal møteplass og arena for kunnskapsutveksling mellom innovatører. Konferansen ble arrangert av Norway Makers i samarbeid med Oslo Vitensenter, Oslo Business Region, Oslo Kommune, Norges Forskningsråd, Innovasjon Norge, Universitetet i Oslo og Opera Software.

Oslo Vitensenter arrangerte Kjemifestival fra 8. til 16. november i samarbeid med Kjemisk institutt ved UiO og Norsk Kjemisk Selskap. I 2014 ble kjemifestivalen avholdt for å markere at det var 150 år siden massevirkningsloven ble formulert av de norske kjemikerne Cato Guldberg og Peter Waage. Nesten 9 000 besøkene deltok under festivalen som foregikk over to helger. De besøkende kunne selv delta i eksperimenter. I løpet av begge helgene var det flere kjemishow. På hverdage fikk elever være med på kjemiaktiviteter i samarbeid med Universitetet i Oslo.

1.

Såpebobleshow

Foto: Norsk Teknisk Museum

2.

Aktiviteten Lysgrafitti hvor de besøkende tegnet med lys var populær.

Foto: Norsk Teknisk Museum

FORSKNINGS-, UTVIKLINGS OG SAMARBEIDSPROSJEKTER

Oslo Vitensenter har i 2014 deltatt i arbeidsgruppen som har utviklet en felles handlingsplan for foreningen Norske vitensenter. Sentralt i handlingsplanen står begrepet lekende læring og realfagsglede.

Norsk Teknisk Museum deltar i et nasjonalt forskningsprosjekt om vitensentre som er tilknyttet programmet UtVite – Utforsk Vitensentre. Prosjektet skal bidra til å øke kvantitativ og kvalitativ kunnskap om vitensentrenes betydning og effekt som lærings- og rekrutteringsarena for realfagene. Programmet er initiert av Statoil i samarbeid med INSPIRIA Science Center, Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet (tidligere UMB) og Naturfagscenteret ved Universitetet i Oslo (UiO).

Prosjektet *Når nettene bryter sammen* er et stort nordisk prosjekt i regi av SIFO som løper i perioden 2015 til 2017 og er finansiert av Norges Forskningsråd. Prosjektet tar utgangspunkt i kriseberedskap og håndtering i husholdningene ved sammenbrudd i strømmettet og det digitale nettet. Som en del av formidlingen i prosjektet planlegges en utstilling på Norsk Teknisk Museum i 2017 eller 2018.

Prosjektet Visitor Engagement ledes av Norsk regnesentral og Expology og skal utvikle et instrument for å måle publikumsopplevelse. Vitensenteret tester opplegget sammen med Engineerium på Fornebu og Norsk Maritimt Museum. Prosjektet startet høsten 2013 og avsluttes i 2016.

Sommeren 2014 arrangerte Kreftforeningen en mobilfilmkonkurranse for ungdom. Tema var skader ved overdreven soling. Oslo Vitensenter var med å arrangere innledende arbeidsgrupper knyttet til lanseringen av konkurransen.

FORMIDLING

Norsk Teknisk Museums formidlingsprogram har som mål å gi publikum innsikt og fordypning, i tillegg til begeistring for museets utstillinger om teknikk, vitenskap og medisin.

Museets utstillinger følger tilpassede formidlingsprogram med omvisninger og et stort og variert utvalg arrangementer. Museets målsetning er å bidra til økt realfagsstans gjennom å øke bruken av interaktivitet i eksisterende og nye utstillinger. Kombinasjonen av museum og vitensenter muliggjør dette. Programtilbudet skal være omfattende og aktivitetene skal sikte mot nye målgrupper.

MÅLGRUPPER OG BREDE I FORMIDLINGSTILBUDET

Museet har i løpet av 2014 gjennomført et bredt formidlingstilbud til publikum. Mange ulike målgrupper har deltatt i aktivitetene. Flere av formidlingstilbudene er planlagt i samarbeid med eksterne eksperter og interesseorganisasjoner. Museets hovedmålgrupper er skoleelever, barnehagebarn, barnefamilier og voksengrupper. Det jobbes systematisk med å utvikle et stadig bedre og mer omfattende aktivitets- og tilbud til disse gruppene. I tillegg arbeider museet for å nå nye målgrupper. Gjennom arrangementet *SENT*, hvor museet har åpnet på kveldstid, vil museet nå studenter og andre unge voksne. Prosjektet *Møte med minner* retter seg mot eldre personer med demens og har brakt en helt ny målgruppe til museet. Museet har registrert en økt tilstrømming av fremmedspråklige turister de siste årene. Det jobbes derfor med å gi dem et bedre formidlingstilbud.

FORMIDLINGSAKTIVITETER

Interne og eksterne fagfolk har deltatt i utviklingen av omvisninger, aktiviteter, seminar og andre arrangementer. I alt ble det holdt 1 531 omvisninger i 2014 for ulike grupper. Av disse var 1 405 til skoleelever. Det har blitt utviklet nye omvisninger og aktivitetene for alle besøksgrupper.

OMVISNINGER

Museet tilbyr et omfattende aktivitetsprogram hver helg og i skoleferiene. Etter forespørsel kan museet organisere og tilby spesialtilpassede omvisninger til turister eller andre besøksgrupper. Det er utviklet engelskspråklige omvisninger knyttet til temaene Nordlys og Norsk Oljehistorie. Omvisningene i jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* var populære. I 2014 deltok 25 grupper på et tilbud om et tilrettelagt tilbud for personer med demens. Museet har hatt tilbud til mennesker som er rammet av demens siden 2009. Opplegget har vært en del av et samarbeidsprosjekt mellom Norsk Teknisk Museum, Oslo Museum, Telemuseet, Geriatrisk Ressurssenter og Helseetaten

i Oslo kommune. I året som gikk ble inspirasjons- og informasjonsfilmen *Møte med minner* lansert på Teknisk museum.

Omvisningene til skoleelever er en vesentlig del av museets virksomhet og inngår i museets hovedsatsning i forhold til skolens realfagsrekruttering. I løpet av året besøkte 52 890 skoleelever med lærere museet. Det er 3 430 flere enn i 2013 og er en økning på 6,9 prosent. Etter at skolebesøket har falt de siste par årene er det igjen vekst i besøket av skoleelever. Jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* hadde i alt 112 omvisninger til skoleelever.

I samarbeid med bydel Nordre Aker, har museet tilbudt gratis adgang til alle grunnskoleelever i bydelen. Museet har partnerskapsavtaler med Kjelsås skole, Engebråten skole og Nydalen videregående skole.

Museet har 26 ulike læringstilbud innen temaer som energi, industrialisering, transport, teknologi, musikk, astronomi, samt medisin, kropp og helse. Det ble utviklet fem nye undervisningstilbud i

UTVIKLING AV SKOLEBESØKET	2010	2011	2012	2013	2014
ANTALL SKOLEELEVER	58 520	59 398	55 950	49 460	52 890
ENDRING I PROSENT	-7,7	1,5	-5,8	-11,6	6,9
ANTALL OMVISNINGER FOR SKOLEELEVER	1660	1690	1838	1560	1405
ANTALL OMVISNINGER TOTALT	1866	1920	2042	1736	1531

1.
Elever fra Jeriko skole deltok i undervisningsopplegget *Om 100 år er allting glemt* som er et DKS-tilbud om museer og museumsarbeid.
Foto: Norsk Teknisk Museum

1.

Fra jubileumsutstillingen *TING*

Foto: Manfred Vogel & Apeland AS

2014. Alle undervisningstilbudene er tilpasset skolens læreplaner og har hatt fokus på aktivitet eller dialog.

Museet utviklet i året som gikk også undervisningsopplegg til temporære utstillinger. I 2014 ble det utviklet et tilbud knyttet til fotoutstillingen *Livet før døden*. Elever fikk omvisning i utstillingen med påfølgende samtale med refleksjon rundt temaet døden.

I året som gikk, fikk 6 124 Oslo-elever et tilbud gjennom den kulturelle skolesekken (DKS). Hovedtilbudet var aktiviteten *Om hundre år er allting glemt*. Tilbudet tematiserer hvordan gjenstander samles inn på museet, hva museet gjør med dem og hvorfor de blir tatt vare på. I 2014 har museet også hatt et samarbeid med DKS i Akershus der museet gjennomførte et læringstilbud på skolene.

De siste årene har museet arrangert en konkurranse for lærerstudenter i samarbeid med Ungt Entreprenørskap og Høyskolen i Oslo og Akershus. Studentene deltok på *TING. Teknologi og demokrati*, og Oslo kommune ga dem i oppdrag å løse fremtidige utfordringer knyttet til byutvikling. Sammen med Ungt Entreprenørskap ble det arrangert *Gründercamp*, en oppfinnerekonkurranse for elever på Engebråten skole.

I samarbeid med Kreftforeningen ble det også arrangert lærerkurs i forbindelse med utstillingen *Livet før døden* for å styrke lærernes kompetanse når det gjelder å håndtere døden som tema i skolen.

Museet tilbyr tre ulike omvisninger for barnehager. Omvisningene dekker fagfeltene kjemi, kommunikasjon og astronomi og har tilrettelagte aktiviteter. I 2014 har museet hatt besøk av 13 141 barnehagebarn.

ARRANGEMENTER

Museet utarbeider arrangementsprogram til hver utstilling, deriblant omvisning, foredrag, debatter, konserter og filmvisninger. I tillegg har museet et stort aktivitetsprogram rettet mot familier og barn og unge.

I jubileumsåret tilbød museet flere nyutviklede aktiviteter med fokus på lekende læring. Arrangementstilbudet er stort og variert, med tilrettelagte og dialogorienterte aktiviteter. I tillegg til jubileumsarrangementene ble det arrangert spennende helgeprogram og ferieprogram gjennom hele året. Arrangement og aktiviteter i helger og ferier er gratis for alle besøkende med billett.

Arrangementet *SENT* – kveldsåpent museum – ble gjennomført fire ganger i 2014. *SENT* blander forskningsformidling, populærunderholdning og mer eksperimentelle sceneformater, med workshops. I 2014 har Bioteknologinemda, NOTAM, UiO, NITH, NITO, Kulturrådet, Gasspedal Animert, Telemuseet og Henie Onstad kunstsenter vært samarbeidspartnere.

Markeringen av at det var hundre år siden Tryggve Gran krysset Nordsjøen med fly, ble markert med lansering av boken *FLY!* i samarbeid med Egmont forlag og Norsk Luftfartsmuseum i Bodø.

Museet kunne i samarbeid med museets venneforening, Tekna og NITO, tilby en teknologihistorisk foredragsrekke gjennom hele jubileumsåret. Venneforeningen arrangerte også *Venneforeningens dag* to ganger i løpet av året.

KONSERTER

Den 27. november ble jubileumsåret avsluttet med konsert med Motorpsycho og Ståle Storløkken. Konserten var en urfremføring av et bestillingsverk finansiert av Norsk Kulturfond. Over 750 besøkende fikk en stor konsertopplevelse med nyskrevet musikk i museets flyhall. I februar ble en rekonstruksjon av komponisten Arne Nordheims interaktive lydinstallasjon *Lydbar* satt opp i utstillingen *Musikkmaskiner*. Nordheims originale installasjon ble laget i 1970 og var et bidrag til utstillingen *Vår verden av ting* ved Henie Onstad Kunstsenter, som senere gikk tapt. Rekonstruksjonen ble gjennomført i samarbeid med Henie Onstad Kunstsenter og med støtte fra Norsk Kulturråd.

PEDAGOGISK KOMPETANSEUTVIKLING

I 2014 ble det igangsatt to viktige tiltak for å tenke fremtidsrettet og nytt om formidling. *TING. Teknologi og demokrati* skulle videreutvikle utstillingsmediet i møtet med publikum gjennom kommuniserende design.

Museet etablerte et forsknings- og formidlingslaboratorium – *The LAB*. Målet med tiltaket er at laboratoriet skal bidra til fornying av museet ved å koble forskning tettere sammen med formidling og samlingsforvaltning. Prosjektet vil pågå i perioden 2014 til 2017 og er et forsøksprosjekt. I 2014 har laboratoriet arbeidet med prosjektet *DemoLab*. Målet med prosjektet var å utforske utstillinger som offentlighet og museet som arena for dialog, debatt og demokrati. Prosjektet ble utviklet i samarbeid med professor Serge von Arx ved Scenekunstakademiet, Høyskolen i Østfold. Laboratoriet har også i 2014, arbeidet med å utvikle et formidlingsprosjekt med utgangspunkt i en gjenstand fra samlingen, "Olsens kikkert".

SAMLINGENE

Samlingsforvaltningen har som mål å ta vare på kulturarven for fremtidige generasjoner og omfatter alle aktiviteter og tiltak som sikrer at samlingene blir tatt vare på, dokumentert og gjort tilgjengelig for allmennheten i tråd med de profesjonelle standardene som gjelder.

Dette vil over tid gjøre samlingene bedre tilgjengelige for utstilling, forskning og formidling både for museet og andre aktører.

PROSJEKTRELATERT SAMLINGSARBEID

Museets samlinger bestod ved utgangen av 2014, anslagsvis av 60 000 kulturhistoriske gjenstander, i tillegg til 2,2 millioner fotografier og store mengder arkivmateriale. Ved utgangen av 2014 er 12 596 gjenstander og 19 621 fotografier publisert på DigitaltMuseum.

Museet har fortsatt arbeidet med å revidere og flytte gjenstander som er lagret i lite egnede lokaler til det utvidede hovedmagasinet i Gjerdrum. Revisjonsarbeidet startet i 2012 etter utbyggingen av magasinet. Målet med arbeidet er å kvalitetssikre informasjon i databasen og utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med flytting av gjenstander. Gjenstandenes opplysninger kvalitetssikres, tilstand dokumenteres, gjenstander i dårlig tilstand konserveres og fotograferes og gjøres tilgjengelig gjennom Digitalt Museum. Årets revisjon ble nedprioritert som følge av produksjonen av ny Olje- og gass utstilling og arbeid med jubileumsutstillingen. Revisjonsarbeidet ble i 2014 konsentrert til arbeid med gjenstander i magasinet på Gjerdrum. I alt ble 550 gjenstander kvalitetssikret i 2014.

	2010	2011	2012	2013	2014
REGISTRERTE GJENSTANDER	1078	284	3873	523	276
DIGITALT REGISTRERTE GJENSTANDER TOTALT	40553	40837	44710	45233	45509
FOTOGRAFERTE GJENSTANDER	721H	157	1831	900	485
TILGJENGELIGE GJENSTANDER PÅ DIGITALT MUSEUM	10 338	10 379	11 836	12 372	12 596

INNSAMLING

Museet innlemmet i alt 20 gjenstander i samlingen i 2014. I en særstilling blant disse står Oslo Analyser, en datamaskin fra 1938. Den var i sin tid verdens største mekaniske analoge datamaskin og var installert på Institutt for Teoretisk Astrofysikk ved UiO. All innsamling ved museet skjer i tråd med museets innsamlingsplan og nasjonale retningslinjer. Museet vil gjennomføre en mer ambisiøs innsamling i årene framover, som et resultat av større magasinkapasitet.

FOTOGRAFERING OG DIGITALISERING

Fotografenes arbeid har i 2014 vært knyttet til dokumentasjon av gjenstander til utstillinger, arrangementer, dokumentasjonsoppdrag og revisjonsarbeidet. Bratsberg Teglværk i Lunde i Telemark, som ble lagt ned i oktober, har blitt dokumentert. Museet har også dokumentert produksjonen ved Takeda Nycomeds fabrikk i Elverum, hvor de japanske eierne legger ned sin virksomhet, og de ansatte overtar fabrikken gjennom et eget selskap i 2015. I forbindelse med

utstillingsprosjektet *Det hvite rommet*, har museet dokumentert den praktiske håndteringen av døden i dagens Norge. Virksomheten er dokumentert ved Jølstad begravelsesbyrå, Ullevål sykehus og Alfaset krematorium.

KONSERVERING

Konserveringstiltakene ved museet er knyttet til utstillings-, utlåns- og samlingsforvaltningsarbeidet og prioriteringer basert på bevaringstilstand. Museet loggfører klima i alle magasiner og utstillingslokaler. Museet har rutiner for kontroll og bekjemping av biologiske angrep. Konserveringsevne skal utvikle nye behandlingsmetoder og forske på samlingene. I 2014 har konserveringstiltakene vært knyttet til museets nye utstilling *Olje og gass* og jubileumsutstillingen *Ting. Teknologi og Demokrati*. Museets konservatorer har arbeidet med å restaurere en Rolls Royce 1916 Silver Ghost. Arbeidet er muliggjort ved at museet har blitt tildelt midler fra Eckbos Legater. Museet fortsetter samarbeidet med Konserveringstudiet ved UiO og en student avsluttet i 2014 sin masteroppgave basert på en røykdykkerdrakt fra museets samlinger.

UTLÅN OG INNLÅN

I løpet av 2014 har Teknisk museum lånt ut gjenstander til følgende institusjoner: Nasjonalmuseets jubileumsutstilling om design og mote, Norges vassdrags- og energidirektorats jubileumsutstilling om hydrologiske måleapparater, Ringve Museum til deres spesialutstilling om instrumentet Subharchord, Nasjonalbiblioteket, Norsk Filminstitutt og Norsk Jernbanemuseum. Totalt har museet lånt ut 48 gjenstander. Til jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* ble det lånt inn gjenstander fra flere institusjoner: Forsvarsmuseet, Bergverksmuseet, Randsfjordmuseene, Telemuseet og ABB.

BIBLIOTEK

Museets bibliotek har 116 623 registrerte bøker og tidsskrifter. Biblioteket inneholder en av Norges største samlinger med teknologi- og industrihistorisk litteratur og har også omfattende samlinger med medisinhistorisk og vitenskapshistorisk litteratur. I 2014 ble det registrert 1 304 nye bøker og tidsskriftårganger. I tillegg inneholder biblioteket omkring 750 hyllemeter arkivmateriale etter norske industribedrifter og privatpersoner som har hatt en rolle innen industri eller vitenskap.

ARKIV

Museet har med støtte fra Kulturrådet arbeidet med arkivet etter Aker Mekaniske Verksted. Museet har registrert og tilgjengeliggjort fotosamlingen fra arkivet. Til sammen er det pakket om ca. 12 000 positivkopier, ca. 9 000 negativer, ca. 1 000 nitratnegativer, 636 dias og 75 glassnegativer. 4 516 bilder er registrert i Primus, og 2 352 bilder er tilgjengelige på Digitalt museum. Resten av arkivet er registrert i Asta og publisert på Arkivportalen. Arbeidet ble avsluttet i 2014.

I 2014 fikk museet det historiske arkivet, på mer enn 130 hyllemeter, etter Ringnes Bryggeri i gave fra bedriften. Museet vil ferdigstille arbeidet med ordning av arkivet i løpet av 2015. Arkivet er en viktig kilde til Oslos industrihistorie og norsk bryggerihistorie. I tillegg til arkivet etter Ringnes Bryggeri har museet også fått deler av tegningsarkivet etter Brødrene Sundt Verktøimaskinfabrik A/S i gave i 2014.

I 2014 ble arkivet etter *Hjula Væveri* (1855-1957) og fotoarkivet etter Anders Beer Wilse tatt opp i *Norges dokumentarv*, som er den norske delen av UNESCOs Memory of the World-register. *Norges dokumentarv* er et register over noen av Norges viktigste dokumenter for bedre å kunne ta vare på og synliggjøre unik og uerstattelig dokumentarv. Hjulaarkivet, som utgjør 112 hyllemeter, dokumenterer en av de tidligste tekstilfabrikkene langs Akerselva i Oslo. Fotoarkivet etter Anders Beer Wilse ved Norsk Teknisk Museum består av omkring 30 000 fotografier. Samlingen består av portrettarkiv, dokumentasjonsfoto fra norsk industri, håndkolorerte lysbilder og hans private familiealbum.

FOTOARKIV

Museet forvalter omkring 2,2 millioner historiske fotografier. Samlingen dokumenterer norsk teknologisk, naturvitenskapelig og industriell virksomhet fra midten av 1800-tallet og frem til i dag, i tillegg til annet kulturhistorisk fotografi. Museet har også

	2010	2011	2012	2013	2014
ANTALL FOTOGRAFIER	1,65 MILL	1,93 MILL	2,2 MILL	2,2 MILL	2,2 MILL
DIGITALT REGISTRERT	56 396	57 436	57 770	63 141	64 807
PUBLISERT PÅ INTERNETT	8 624	10 395	17 086	18 245	19 621

film- og lydmateriale knyttet til disse fagområdene. Museets eget fotoarkiv inneholder omkring 300 000 fotografier. I 2014 overtok museet fotografiene etter Myrens verksted fra Riksarkivet. DEXTRA Photo er en foto- og gjenstandssamling med tyngdepunkt i det 20. århundre og består av rundt 1,9 millioner fotografier. Samlingen eies av Sparebankstiftelsen DNB og er deponert ved museet. Fotografiene viser ulike sider av norsk samfunnsliv og kultur, som industri, samferdsel, kunst, arkitektur og landskap. Sentrale fotografer er Knudsens Fotosenter, Teigens Fotoatelier, Sohlberg Foto, Paul A. Røstad og Anders Beer Wilse. I 2014 er det registrert 998 fotografier og 7 202 fotografier er publisert på Digitalt museum. Av disse er 2 744 også tilgjengelige på nettstedet www.oslobilder.no.

OMPAKKING AV NITRATFILM

I 2014 har museet arbeidet med nitratfilm etter fotografen Anders Beer Wilse. Samlingen har til nå i stor grad blitt oppbevart i original emballasje fra Wilses tid. Etter at skadelig nitratfilm ble adskilt fra glassplater og papirkopier i 2013, har samtlige nitratnegativer blitt registrert og forsvarlig magasinert i 2014. Stiftelsen UNI har bidratt med støtte til innkjøp av nødvendig materiell for riktig magasinering.

2.
Museet dokumenterte i 2014
Bratsberg Teglverk i Lunde i Telemark.

3.
Fra utstillingen *TING*

PUBLIKASJONER

2014

**Ketil Gjølme Andersen
og Olav Hamran**

- *Teknikk på museum. Norsk Teknisk Museum 1914-2014*, Oslo 2014.

Olav Hamran

- *The Sanatorium Children*, i *Mid Magasin*, nr. 30, *Why Exhibitions?*, 2014.
- *Farmasøytene - helse og handel* i *Rune Slagstad og Jan Messel (red.)*, *Profesjonshistorier*, Oslo 2014.

**Tone Rasch og Ingebjørg
Eidhammer**

- *Learning through fashion*, i *Fashion and Museums, Theory and Practice*, (red. Melchior og Svensson), London 2014, s. 168-179.

Tone Rasch

- *En sommerkjole som politisk uttrykk*, i *Personae. Klær, kropp, kultur*, nr. 1-2 2014, s. 166-171.

Jon Røyne Kyllingstad

- *The Concept of a Lappish Race: Norwegian Research on Sami Skeletal Remains in the Interwar Years*, i *Old Bones. Osteoarchaeology in Norway: yesterday, today and tomorrow*. Berit J. Sellevold (ed.), Oslo 2014, s. 287-304.
- *Measuring the Master Race: Physical Anthropology in Norway 1890-1945* (bok) Cambridge, UK, 2014.

**Dag Andreassen, Frode Weium,
Karl L. Kleve**

- *Fly!* Egmont Kids Media Nordic AS, Oslo 2014.

FORSKNING OG UTVIKLING

Som nasjonalmuseum for vitenskap, teknologi og medisin gjennomfører Norsk Teknisk Museum forskning innenfor vitenskaps-, teknologi- og medisinhistorie. I tillegg har museet behov for forskningskompetanse innen museologi, konservering, pedagogikk og fotohistorie.

Museet driver med forskning på flere måter; med utgangspunkt i samlingene, rettet mot utvikling av utstillinger, eller i samspill med andre samfunnsaktører og institusjoner. Museets ansatte deltar i flere større forskningsprosjekter og har representert museet på konferanser og nasjonale og internasjonale forskernettverk.

FORSKNINGSPROSJEKTER

I 2014 startet Norsk Teknisk Museum et nytt forsknings- og formidlingslaboratorium *The LAB*, som skal bidra til fornying av museet ved å koble forskning tettere sammen med formidling og samlingsforvaltning. *The LAB* skal legge til rette for utstrakt samarbeid mellom forskere, konservatorer og relevante institusjoner i inn- og utland, i arbeidet med ulike formidlingsprosjekter.

Forskningsprosjektet *Tvangsarbeidet politiske økonomi: Organisasjon Todt i Norge under andre verdenskrig*, er finansiert av Norges Forskningsråd. Prosjektet ledes av NTNU og løper fram til 2016. Museets forskningsbidrag er å gi en framstilling av Organisasjon Todts virksomhet i Norge. Forskningen foregår i tett samspill med formidlingsarbeidet, og skal kunne ut i en utstilling høsten 2016. Museet samarbeider med NRK som lager en dokumentarfilm om Organisasjon Todt med utgangspunkt i forsknings- og formidlingsarbeidet.

Det overordnede målet med forskningsprosjektet *From racial typology to DNA sequencing*, er å undersøke samspillet mellom samfunn og vitenskap i utviklingen av ideer om 'etnisitet', 'rase' og biologisk variasjon innen fysisk antropologi og humangenetikk i perioden 1945-2012. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd og går over fire år til 2017. Prosjektet foregår i samarbeid med Institutt for biovitenskap ved Universitetet i Oslo og Institutt for filosofi og førstesemesterstudier ved Universitetet i Bergen. Foreløpige resultater fra prosjektet har i løpet av året blitt presentert på vitenskapelige konferanser, gjennom offentlige foredrag og intervjuer og i form av tre vitenskapelige publikasjoner.

Museet jobber systematisk med kompetanseheving. I 2014 har museet finansiert doktorgradsstudier for to ansatte.

Doktorgradsprosjektet *Touching nerves in the Science Museum's collections* undersøker hvordan gjenstandsorienterte utstillingsstudier kan bidra til nevrovitenskapens og hjerneforskningens historie. Prosjektet avsluttes i 2017 og gjennomføres ved Harvard University, Department of the History of Science. Doktorgradsprosjektet *Epokegjørende instrumenter eller kunstige surrogater?* tar for seg introduksjonen og resepsjonen av

tidlige elektroniske musikkinstrumenter i Norge, hovedsakelig før andre verdenskrig. Målet er å kaste lys over sammenhenger mellom den musikkteknologiske utviklingen, de kulturelle kontekstene og ulike oppfatninger av elektroniske musikkinstrumenter. Prosjektet avsluttes i 2015 og gjennomføres ved Institutt for historiske studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim.

NASJONALT OG INTERNASJONALT SAMARBEID

Norsk Teknisk Museum legger vekt på nettverksarbeid og nasjonalt samarbeid. Museet har ansvar for koordinering og utvikling av Nettverk for teknologi- og industrihistorie og Medisinhistorisk museumsnettverk. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie, Nasjonalt nettverk for fotografi, Nettverk for magasin og bevaring, Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold og Nettverk for musikk og musikkinstrumenter.

NETTVERK

Nettverket for teknologi- og industrihistorie arbeider for å øke kompetansen og utvikle ny kunnskap om industriutvikling og -avvikling. Avindustrialisering i Norge i etterkrigstiden har vært et sentralt tema. Med støtte fra Kulturrådet har

nettverket utviklet internettportalen industrimuseum.no. Portalen gir inngang til norske museumsressurser og inneholder stoff om norsk industrihistorie, bransjer, bedrifter, personer og industriområder som i dag ofte er preget av helt annen virksomhet. Industrimuseum.no ble lansert i tilknytning til Kulturminneåret 2009 og har siden blitt videreutviklet. Det ble i 2014 avholdt en nettverksamling ved Nordmøre Museum i Kristiansund. Hovedtemaet var industridokumentasjon. Flere av nettverksmuseene har i løpet av året arbeidet med dokumentasjon av industribedrifter. Kulturrådet ga i 2013 støtte til en satsing på innholdsutvikling til www.Industrimuseum.no som nettverksmuseene skal bidra til. Prosjektet ble videreført i 2014.

Medisinhistorisk museumsnettverk er nettverk for museer, andre institusjoner, universitetsmiljøer og andre fagmiljøer og enkeltpersoner som arbeider med helse- og medisinhistorie. Museet koordinerer aktiviteten i nettverket. Det ble avholdt et nettverksseminar ved Universitetssykehuset St. Olavs Hospital i Trondheim. Seminaret hadde hovedfokus på institusjonshistorikk og ivaretagelse av gjenstandssamlinger og løse kulturminner innenfor helsesektoren. Innenfor nettverket har det vært arbeidet med dokumentasjon og registrering av ulike helse- og medisinhistoriske gjenstandssamlinger. Blant annet har museet samarbeidet med Haukeland Universitetssykehus om registrering av en gjenstandssamling ved sykehuset.

ARTEFACTS

Norsk Teknisk Museum deltar i det internasjonale nettverket Artefacts. Nettverket har som mål å fremme bruken av gjenstander og materiell kultur i teknologi- og vitenskapshistoriske studier. Det arrangeres årlige fagseminarer og utgis en egen bokserie.

EUROPEISK SAMARBEID

Inventing Europe: European Digital Museum for Science and Technology er en nettside som ble lansert i 2013. Nettsiden er et samarbeid mellom flere teknikk- og vitenskapsmuseer i Europa, blant annet. Norsk Teknisk Museum og et stort europeisk forskernettverk, som studerer Europeisk integrasjon og utvikling på 1900-tallet. Prosjektet har vært finansiert av European Science Foundation og Foundation for the History of Technology i Nederland. Nettsiden blir i dag brukt i undervisningen ved flere universitet i Europa.

Norsk Teknisk Museum er også involvert i et nettverk av museer som arbeider for å utarbeide en standard for identifisering og innsamling av europeiske kulturminner innenfor det tekniske og naturvitenskapelige området. Prosjektet ledes av Deutsches Museum i München.

1.
Omvisning for skoleelever
i utstillingen *Olje og Gass*.
Foto: Norsk Teknisk Museum

2.
Utstillingen *TING – teknologi og demokrati* åpnet
2. april 2014 og markerte museets 100-årsjubileum
og grunnlovens 200-årsjubileum.
Foto: Norsk Teknisk Museum

Foto: Norsk Teknisk Museum

KOMMUNIKASJON

Norsk Teknisk Museum arbeider for å styrke kjennskapen til museets tilbud og videreutvikle museets omdømme. Målet er å gi god informasjon i relevante kanaler, samt å søke dialog med publikum via sosiale medier. Museet kommuniserer hovedsakelig på fire arenaer; eget nettsted, redaksjonell plass i mediene, betalt markedskommunikasjon og sosiale medier.

NETTSTED

Nettsidene *tekniskmuseum.no* er museets viktigste informasjonskanal. De gir informasjon om museets utstillinger, arrangementer og aktiviteter, i tillegg til å informere om annen virksomhet ved museet. For å gjøre nettsidene mer tilgjengelige for brukere på nettbrett og mobiltelefon har museet i 2014 redesignet nettsidene med såkalt "responsiv design". Besøket på nettsidene har holdt seg stabilt, og i 2014 hadde sidene 263 542 unike brukere.

PRESSE

Museet har i 2014 fått bred presseomtale knyttet til museets 100-årsjubileum, åpning av jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* og arrangementene *Maker Faire*, *Legofestivalen* og *Kjemifestivalen*. Utstillingen *Livet før Døden* fikk også bred presseomtale.

I 2014 ble Teknisk museum omtalt 225 ganger i digitale medier og 328 ganger i trykte medier. Mest oppmerksomhet fikk jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og Demokrati*. Informasjon om utstillingen ble spredt til landets små og store redaksjoner.

MARKEDSKOMMUNIKASJON

Museet markedsfører seg gjennom den faste annonsen *Museene i Oslo*, som kommer hver uke i papir- og nettutgavene til *Aftenposten* og *Dagsavisen*. Det blir annonsert for utstillinger og arrangementer i aviser, tidsskrifter og nyhetsbrev. Museet har et nært samarbeid med Visit Oslo og deltar i deres publikasjoner: *OsloPass*, *What's On* og *OsloGuiden*. Guiden blir utgitt på seks språk i et opplag på 900 000.

Museet hadde i løpet av året flere store kampanjer for det samlede jubileumsprogrammet og jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* samt den nye oljeutstillingen *Olje og gass*. I fire uker mellom januar og august annonserte museet på alle T-banene i Oslo. I tillegg startet året med helsides annonser for jubileumsprogrammet i landets største aviser, *Aftenposten*, *A-magasinet*, *Dagbladet*, *Dagsavisen*, *VG*, *Klassekampen*, *D2* og i *Bokmagasinet*, *Morgenbladet*. Museet hadde også en digital kampanje på Oslo Sentralstasjon i årets første uke og i sommerferien.

SOSIALE MEDIER

Museet satser på omfattende formidling av aktuelle arrangementer og utstillinger på sosiale medier for å være i dialog med publikum. Hovedsatsingen er Facebook der museet ved slutten av året hadde rundt 22 000 følgere. Museet er også aktivt på Twitter og Instagram med henholdsvis 2 793 og 593 følgere.

FORRETNINGSDRIFT

Norsk Teknisk Museum har i flere år arbeidet med å videreutvikle eksisterende forretningsområder og satse på nye for å styrke museets egeninntjening. Egeninntjeningen har økt fra 35,9 til 43,5 prosent av samlede inntekter i perioden 2010-2014.

Samlede ordinære tilskudd fra Kulturdepartementet, Helse og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet via Forskningsrådet har sunket fra 63,1 prosent av samlede inntekter i 2010 til 52,2 prosent av samlede inntekter i 2014.

INNTEKTER FRA BILLETTSALG

Fra januar 2014 økte museet billettprisen for familier, voksne, barn, pensjonister og studenter. Billetten for skoleelever ble beholdt uforandret fra 2013. For øvrige billetter var prisøkningen i snitt 20 prosent. Samlede billettinntekter økte fra 10,2 millioner i 2013 til 13,5 millioner i 2014. Inntekter fra billettsalg utgjør museets klart største kilde til egeninntjening.

MUSEUMSBUTIKKEN

Museumsbutikkens profil og vareutvalg er knyttet til konseptet *Lekende Læring* og har et bredt utvalg av leker, spill og bøker for barn og voksne.

I løpet av 2014 gjennomførte revisjonsfirmaet BDO en gjennomgang og evaluering av butikkdriften for museet. BDOs rapport viste til en rekke

muligheter for å utvikle og profesjonalisere butikkdriften med sikte på økt inntjening. Etter gjennomgangen har museet foretatt en delvis ombygging av museumsbutikken hovedsakelig ved å åpne opp lokalet mot museets resepsjonsområde og foaje. Arbeidet med ombygging av butikken vil fortsette i 2015. Omsetningen i 2014 var kr 5 397 485 som er en nedgang fra 2013 på 2,2 prosent.

Museet har siden 2011 hatt en nettbutikk tilknyttet museumsbutikken. Nettbutikken har hatt en omsetning på mellom kr 100 000 og 150 000 i året, men potensialet for salg fra nettbutikken vurderes å være lang høyere. I 2014 har museet innledet arbeidet med videreutvikling og omlegging av museets nettbutikk med mål om relansering av nettbutikken i 2015.

ARRANGEMENTER PÅ OPPDRAG FOR EKSTERNE AKTØRER

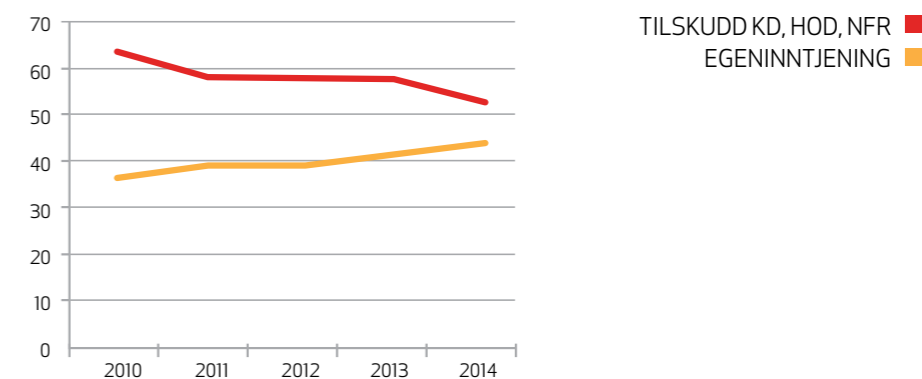
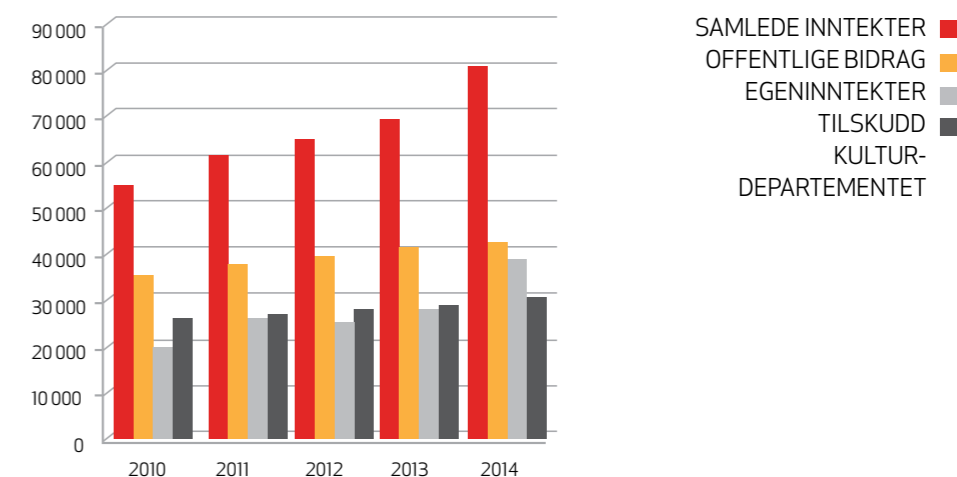
Museumsbygget på Kjelsås byr på mange muligheter for arrangementer på dag- og kveldstid. Museet har i 2014 gjennomført en rekke store og små events for bedrifter og privatpersoner.

Inntekter fra arrangement i 2014 har vært kr 775 372. For å øke mulighetene til inntjening fra arrangementer og utleie har museet i 2014 innledet arbeidet med en modernisering av museets konferanse- og møtefasiliteter som inneholder auditorium med plass til 200 deltakere med tilstøtende møterom, garderobe og toaletter. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med Mellbye Arkitektur Interiør AS og skal være fullført i april 2015.

KAFEEN

Museumskafeen på 480 kvm har siden 2007 blitt drevet av firmaet Tekno kafé AS med innehavere Anna Kokolis og Ioannis Moutafis. Kafeen har samme åpningstider som museet. Leieinntektene i 2014 utgjorde kr 680 000.

Utvikling i omsetning og finansiering 2010-2014

1.
Museumsbutikken og resepsjonen
Foto: Norsk Teknisk Museum

2.
Museumsbutikken
Foto: Norsk Teknisk Museum

ORGANISASJON

BEMANNING

I 2014 hadde museet 81 ansatte som utførte 56,7 årsverk. Fra 1. januar overtok Norsk Teknisk Museum Telemuseets formidlingsvirksomhet. Museet overtok i den forbindelse arbeidsgiveransvaret for fem medarbeidere som til sammen utfører 3,5 årsverk.

I løpet av året er det tilsatt åtte medarbeidere i syv faste og en midlertidig stilling. Femten medarbeidere har sluttet ved museet. To medarbeidere har pensjonert seg, tre har avsluttet sitt engasjement og ti har sagt opp. Av de ti som har sagt opp har åtte vært deltidsansatte medarbeidere i publikumsmottaket som til sammen har utført 2,5 årsverk. Museet hadde ved utgangen av året 68 fast ansatte. 46 prosent av de ansatte var kvinner og 54 prosent av de ansatte var menn. Gjennomsnittlig lønn var kr 423 000 for kvinner og kr 438 060 for menn.

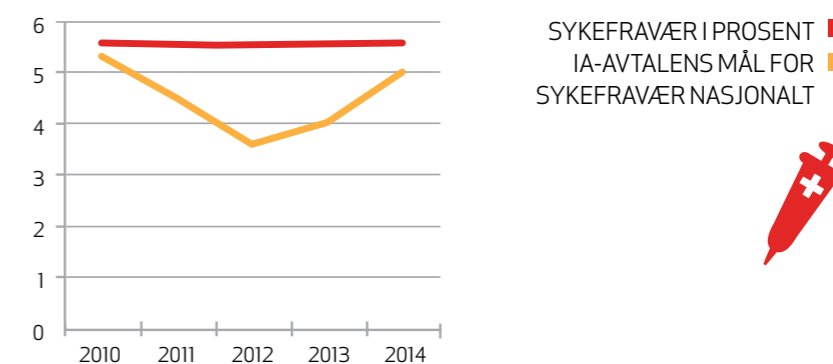
ARBEIDSMILJØ OG HMS

Museet foretok en medarbeiderundersøkelse i februar 2014. Undersøkelsen ble gjennomført av konsulentfirmaet Rambøll Management Consulting. Undersøkelsen hadde høy svarprosent og viste at de ansatte er stolte over å jobbe ved Norsk Teknisk Museum, at de trives med arbeidsoppgavene, at de føler sterkt engasjement for museet og at de verdsetter den positive oppmerksomheten som kommer museet til del i offentligheten. Samtidig viste undersøkelsen at ansatte opplever uklarhet i forhold til beslutningsprosesser, ledelse, utdelte roller og for dårlig planlegging og evaluering av prosjekter. Arbeidsmiljøutvalget har hatt en bred prosess omkring arbeidsmiljøundersøkelsen og har, blant annet basert på innspill fra de ansatte, utformet flere tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet. Arbeidsmiljøutvalget har hatt tre møter i 2014.

UTVIKLING I SYKEFRAVÆRET

Sykefraværet i 2014 var på 5 prosent. Det er en oppgang på 0,9 prosent fra 2013.

Utvikling i sykefravær 2010-2014:

BYGG OG SIKKERHET

Norsk Teknisk Museums bygningsmasse består av museumsbygget på Kjelsås og et magasinbygg i Gjerdrum kommune på til sammen 27 292 kvadratmeter. Museet eier begge bygningene.

Bygget på Kjelsås er klassifisert som særskilt brannobjekt, som stiller strenge krav til brannorganisasjon, bruk av lokalene og internkontroll. Museumsbygningen er direkte koblet med brann- og tyverialarm til Oslo Brann- og Redningsetat og vaktelskapet Nokas AS. Fjernmagasinet på Gjerdrum er direkte koblet med brann- og tyverialarm til Nedre Romerike Brann- og Redningsvesen og vaktelskapet Nokas AS.

Museumsbygget ble oppført i 1985 og bærer preg av 30 års slitasje. Det er derfor stort behov for opprusting og modernisering av lokalene. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for museets bygningsmasse. Museet har fortsatt arbeidet med utskifting av byggets karnapper som er utsatt for råte. Museumsbygget har ti slike karnapper med høyde over to etasjer.

I 2014 har museet pusset opp publikumsgarderoben, og det er bygget ny garderobe for skoleelever. Museumsbutikken og resepsjonen er bygget om. Museet har bygget et nytt forsknings- og formidlingslaboratorium med tilstøtende kontorer i tilknytning til museets utstillinger. Det er videre bygget et nytt aktivitetsrom i tilknytning til utstillingene som i hovedsak benyttes av skoleelever og andre grupper.

Foto: Apeland AS

STØTTESPILLERE

Museet er i hovedsak finansiert gjennom bidrag fra Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. I 2014 utgjorde samlede bidrag fra de tre departementene kr 41 830 000.

I tillegg finansieres museet gjennom en rekke gaver og tilskudd fra private og offentlige bidragsytere.

SPONSORER OG BIDRAGSYTERE

Norsk Teknisk Museum vil takke Kulturdepartementet for ekstraordinært tilskudd på kr 1 000 000 til markering av grunnlovsjubileet. En særskilt takk til sponsorene Norsk Hydro, Statnett, Yara, NITO og Tekna som alle bidro til finansiering av jubileumsutstillingen *TING. Teknologi og demokrati* og jubileumsprogrammet.

Museet vil også rette en stor takk til Norsk Olje og Gass, Conoco Philips, ExxonMobil, Lundin, Shell, Statoil, Total, Bayerngas Norge, Concedo, Idemitsu Petroleum Norge, Dana Petroleum, Subsea 7, Repsol og VNG Norge for finansiering av den nye utstillingen *Olje og gass*.

Museet har et godt samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB. Museet har i flere år mottatt driftsstøtte fra Sparebankstiftelsen DNB til arbeidet med bevaring og formidling av Dextra Photo samlingen. Museet takker for driftsstøtten for perioden 2013-2014 på kr 4 250 000.

Til drift og utvikling av Oslo Vitensenter har museet fått økonomiske bidrag fra E-CO -energi, MediaCom, Naturfagsenteret, Volkswagen-Møller-gruppen og Comenius/Grundvig.

Til arrangementet *Maker Faire* mottok museet prosjektstøtte fra Forskningsrådet, Tekna, NITO, Shell, Concedo, Bengler, Cisco, Oslo Innovation Week/(Oslo Technopol), Opera Software, ProxDynamics, ABC Startside, Grønt punkt og Oslo Business Region.

Museet har mottatt prosjektmidler fra Norsk Kulturfond til et bestillingsverk som ble utpøst ved museet i jubileumsåret og fra Kulturrådet til utstillingsprosjektet *Brudd 2014 - bidrag til grunnlovsjubileet 1814-2014*.

Museet har mottatt prosjektstøtte fra stiftelsen UNI, ExtraStiftelsen, Sundtkvartalet, Eckbos legater, Ringnes Bryggeri AS og Kreftforeningen.

Museet har mottatt forskningsmidler til prosjektene *Tvangsarbeidet politiske økonomi: Organisasjon Todt i Norge under andre verdenskrig* og *From racial typology to DNA sequencing* fra Norges Forskningsråd.

ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Utstillingen *Ting. Teknologi og demokrati* ble utviklet i faglig samarbeid med Ralph Appelbaum Associates/Tamschick Media+Space i Berlin, Telemuseet, Bioteknologinemnda og Teknologirådet. Forskere ved Høgskolen i Rena, Universitetet i Oslo, Handelshøgskolen BI og Høgskolen i Sogn og Fjordane har medvirket i den faglige utviklingen av *TING. Teknologi og demokrati*.

Andre samarbeidspartnere i 2014 har vært: NTNU, Universitet i Oslo - spesielt Naturfagsenteret, kjemisk institutt og konserveringstudiet, Universitetet i Bergen, Høgskolen i Oslo og Akershus, Oslo kommune, SIFO, Norsk Regnesentral, Norsk Kjemisk Selskap, LEGO, Norway Makers, Expology, Oslo Business Region,

Engineerium, Ungt Entreprenørskap, Geriatrik ressurscenter, Helseetaten i Oslo kommune, NRK, Telemuseet, Oslo Museum, Arbeidermuseet, Henie Onstad Kunstsenter, Arrán lulesamisk senter, Bymuseet i Bergen, Museum Vest, Vest-Agder-museet, Norsk Maritimt Museum, Jølstad begravellesbyrå, Ullevål sykehus, Alfaset krematorium, Norsk Veterinærklub, Chevroletklubben, NAF, Norsk Vegmuseum, Norsk Brannmuseum, Sporveismuseet, Cinamateket, Motorpsycho & Ståle Storløkken, Egmont Kids Media Nordic AS, Pax forlag, Norsk Form, Kreftforeningen, Norsk Folkehjelp og Scenekunstakademiet ved Høgskolen i Østfold. Vi takker alle for et meget godt samarbeid i 2014.

NORSK TEKNISK MUSEUMS VENNER

Venneforeningen arbeider for å øke interessen for Norsk Teknisk Museum. I 2014 hadde venneforeningen 1 159 medlemmer, en økning på 22 prosent siden 2013. Foreningen har åtte bedriftsmedlemmer. Foreningen arrangerte to årlige *Venneforeningens dag*. I samarbeid med museet, Tekna og NITO har venneforeningen arrangert syv foredragskvelder med temaer innen teknologihistorie. Som gave til museets 100-årsjubileum, har Venneforeningens restaurert en Cadillac fra 1916. Bilen har blitt benyttet til en rekke promoteringer av museet i jubileumsåret. Museet retter en spesiell takk til venneforeningen for all hjelp og støtte i jubileumsåret.

STYRETS ÅRSBERETNING 2014

Stiftelsen Norsk Teknisk Museum er et av Norges største samtids- og historiske museer. Museet er nasjonalmuseum for teknologi, naturvitenskap, industri og medisin og skal anskueliggjøre og spre kunnskap om vekselvirkningen mellom disse feltene og samfunnet for øvrig. Museet holder til i egne lokaler på Kjelsås i Oslo og er i hovedsak finansiert gjennom offentlige midler.

I tillegg kommer inntekter fra private aktører, samt egeninntekter.

Virksomhetens overordnede mål, utfordringer og satsingsområder følger retningslinjene som knytter seg til overføringene fra Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet samt museets vedtekter. Museets hovedmål er å sikre materiell og immateriell kulturarv fra fortid og samtid som en uerstattelig kilde til innsikt, identitet og opplevelse. Samlingsforvaltningen skal styrkes for å oppnå tilfredsstillende sikring, forvaltning og formidling av samlingene. Det legges også vekt på utvikling av digitalt innhold og digital formidling.

Museet har i 2014 hatt 262 604 besøkende. Det er en økning på 5,5 prosent fra 2013 og er det høyeste besøkstallet ved museet noensinne. Besøket, som registreres i museets kassasystem, har vært jevnt fordelt gjennom hele året.

Norsk Teknisk Museum er i særstilling blant museene i Norge når det gjelder besøk av barn og unge. I alt besøkte

141 052 personer under 18 år museet i 2014, noe som tilsvarer 54 prosent av det totale besøket. Museet ble besøkt av 52 890 skoleelever og lærere. Det er 3 430 flere enn i 2013. Skoleelever utgjør 35 prosent av andelen barn og unge som besøker museet. Museet vil i tiden fremover opprettholde og videreutvikle nåværende drift og besøkstall.

FORMIDLING

Norsk Teknisk Museum satser bredt på formidling gjennom å produsere nye utstillinger og ha en omfattende skolevirksomhet, et bredt aktivitetsprogram og arrangement rettet mot spesielle målgrupper. Museets hovedsatsning i 2014 har vært jubileumsutstillingen *TING – Teknologi og Demokrati*. Utstillingen markerer museets 100-årsjubileum og grunnlovsjubileet og er en interaktiv utstilling som setter teknologi under debatt.

Museet har åpnet syv temporære og en ny, fast utstilling i løpet av året.

100 år med Teknisk museum
Livet før døden
Olje og Gass
TING – Teknologi og Demokrati
Brudd 2014 - Bidrag til grunnlovsjubileet 1814-2014
Bruttalt? Det 20. århundrets arkitektur
Det hvite rommet
I mine sko

FORVALTNING

Museets samlinger består av omkring 60 000 gjenstander, 2,2 millioner fotografier, 750 hyllemeter arkiv og mer enn 116 000 bøker. I 2014 har museet hovedsakelig arbeidet med klargjøring av gjenstander til jubileumsutstillingen *TING* og utstillingen *Olje og Gass*. I tillegg har 550 gjenstander blitt tilstandsvurdert, fotografert og magasinert. Det er registrert 1666 fotografier i 2014, og det er foretatt ompakning og nedfrysing av nitratfilm fra fotosamlingen. Ordning av arkivet etter Akers mekaniske verksted er fullført, og det er innledet arbeid med ordning av arkivet etter Ringnes Bryggeri.

FORSKNING

Museet har i 2014 videreført arbeidet med forskningsprosjektet *Tvangsarbeidets politiske økonomi, Organisasjon Todt i Norge under andre verdenskrig*, som er finansiert av Norges Forskningsråd. Prosjektet er initiert av museet og utføres i samarbeid med forskningsmiljøer i Norge og utlandet.

Norsk Teknisk Museum har i 2014 publisert boken *Teknikk på museum – Norsk Teknisk Museum 1914-2014* til museets jubileum. Arbeidet baserer seg til dels på forskningsprosjektet *Performative representasjoner*, som ble finansiert av Norsk Kulturråd.

Museet har blitt tildelt kr 8 122 000 fra Norges Forskningsråds program Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger. Forskningsprosjektets tittel er *From racial typology to DNA sequencing: 'Race' and 'ethnicity' and the science of human genetic variation 1945-2012*. Prosjektet gjennomføres i perioden 2013-2017.

Doktorgradsprosjektet *Epokegjørende instrumenter eller kunstige surrogater?* tar for seg introduksjonen og resepsjonen av elektroniske musikkinstrumenter i Norge før 1960.

Doktorgradsprosjektet *Touching nerves in the Science Museum's collections* undersøker hvordan gjenstandsorienterte utstillingsstudier kan bidra til nevrovitenskapens og hjerneforskningens historie.

NASJONALE MUSEUMSNETTVERK

Norsk Teknisk Museum har ansvar for koordinering og utvikling av Medisinhistorisk museumsnettverk og Nettverk for teknologi- og industrihistorie. I tillegg deltar museet i Nettverk for vitensentre, Nettverk for arbeiderkultur, ABM-nettverk for fotografi, Nettverk for magasin og bevaring og Nettverk for minoriteter og kulturelt mangfold.

INTERNASJONALT SAMARBEID

Norsk Teknisk Museum har vært aktiv i en rekke internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter. Museet inngår i et nettverk av europeiske teknikk- og vitenskapsmuseer som skal utarbeide en standard for identifisering og innsamling av europeiske kulturminner på det tekniske og naturvitenskapelige området. Prosjektet ledes av Deutsches Museum i München. Museet er medlem i Artefacts, et internasjonalt museumsnettverk med fokus på museumsforskning innen teknikk- og vitenskapshistorie, samt Inventing Europe: European Digital Museum for Science and Technology, en nettside som ble lansert i 2012, som et samarbeid mellom teknikk- og vitenskapsmuseer i Europa og et stort europeisk forskernettverk som studerer europeisk integrasjon og utvikling på 1900-tallet. Nasjonalt medisinsk museum er medlem av det internasjonale nettverket: The European Association of the Museums of History of Medical Sciences (EAMHMS).

NORSK TEKNISK MUSEUMS VENNER

Foreningen Norsk Teknisk Museums venner er formelt uavhengig av stiftelsen Norsk Teknisk Museum og fører eget regnskap. Femti prosent av innbetalt medlemskontingent tilfaller museet. Venneforeningens medlemmer har gratis inngang i museet. Foreningen økte den personlige medlemsmassen fra 953 i 2013 til 1159 i 2014 og har

8 bedriftsmedlemmer. Medlemsblad BULLETIN har kommet ut fire ganger. I 2014 arrangerte foreningen to Venneforeningens dager i samarbeid med museet. I tillegg har venneforeningen, i samarbeid med teknologihistorisk gruppe i Tekna (THG) og NITO Oslo og Akershus avdeling, arrangert syv kåserikvelder med teknologihistoriske temaer. I juni arrangerte dessuten Venneforeningen tur på Oslofjorden med DS Børøysund.

ORGANISASJON, BYGG OG HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Hans Weinberger er museumsdirektør. Museet sysselsatte i alt 81 personer og det ble utført 56,7 årsverk i 2014. Det er ikke registrert arbeidsulykker i 2014. Sykefraværet var på 5 prosent. Det er gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse i 2014. Arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er gjennomført i tråd med plan og budsjett. Museet driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet utover det som er tillatt gjennom lover og forskrifter.

Museumsbygget ble oppført i 1985 og bærer i dag preg av 30 års slitasje. Utgifter til drift og nødvendig vedlikehold av museumsbygningene har i 2014 ligget på kr 4 844 556, som er 13,6 prosent under budsjett. Det er i tillegg foretatt betydelig investering i ombygging av eksisterende lokaler på Kjelsås. Publikums garderoben er pusset opp, og det er bygget ny garderobe for skoleelever. Museumsbutikken og resepsjonen er bygget om, og det er montert innvendige persienner i foajeen. Samlede ombyggningskostnader for disse tiltakene har vært kr 3 299 139. Det er også bygget et nytt aktivitetsrom for publikumsrettet formidling til en kostnad av kr 747 301.

TILTAK MOT DISKRIMINERING OG FOR TILGJENGELIGHET

Det legges vekt på likestilling i museet, og det er lik lønn for likt arbeid. 38 av de ansatte var kvinner og 43 var menn. Museet har to ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn. Museet har i sitt formidlingsarbeid et særlig fokus på tilgjengelighet. I 2014 har museet blant annet videreført et prosjekt med formidling rettet mot personer med demens, utenom museets ordinære åpningstid. Utstillingslokalene er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

ØKONOMI

Norsk Teknisk Museum har ikke plasseringer eller finansielle eiendeler som er utsatt for risiko.

Museet har god styring, økonomisk kontroll og likviditet. Kulturdepartementet står for grunnfinansiering av driften med kr 30 405 000. Til Nasjonalt medisinsk museum har Helse- og omsorgsdepartementet bidratt med kr 6 425 000. Til drift og utvikling av Vitensenteret, mottok museet fra Vitensenterutvalget, oppnevnt av Norges forskningsråd på vegne av Kunnskapsdepartementet, kr 5 000 000. Museet har deltatt i to forskningsprosjekter finansiert med offentlige midler. Kostnadene forbundet med prosjektene utgiftsføres. I tillegg finansieres museets drift av inngangspenger, salg i museumsbutikken og andre egeninntekter.

Samlede driftsinntekter var i 2014 kr 80 066 909. Dette er kr 2 936 253 under budsjett. Resultatet for 2014 viser et overskudd på kr 2 003 622, som tilføres egenkapitalen. Stiftelseskapitalen og øvrig egenkapital anses som forsvarlig for fortsatt drift. Regnskapet bygger på prinsippet om fortsatt drift, da grunnlaget for dette er til stede. Styret mener regnskapet, sammen med styrets beretning gir en rettvise oversikt over utvikling og resultatet av museets virksomhet og økonomiske stilling.

ÅRSREGNSKAP

STYRESAMMENSETNING 2014

OPPNEVNT AV KULTURDEPARTEMENTET:	VALGT AV FORENINGEN NORSK TEKNISK MUSEUMS VENNER:	VALGT AV OG BLANT DE ANSATTE VED NORSK TEKNISK MUSEUM:
INGVILD MYHRE (STYRELEDER)	TROND MARKUSSEN	HENNING SANDSDALEN
PUNEET KAUR	RAGNAR SKJÆRSTAD	EVA MARIE SUND
RASMUS BRODTKORB	HJALMAR AASS (1. VARAMEDLEM)	KETIL GJØLME ANDERSEN (1. VARAMEDLEM)
JONNY EDVARDSEN	ANNE BRIT THORESEN (2. VARAMEDLEM)	RELSEN LARSEN (2. VARAMEDLEM)
ANNE BJØRKE		
MORTEN LIE (1. VARAMEDLEM)		
INGUNN ROTHAUG (2. VARAMEDLEM)		

Oslo, den 23. februar 2015

Ingrid Ragna Myhre
styrets leder
 Jonny Edvardsen
styremedlem
 Puneet Kaur
styremedlem
 Rasmus Andreas Brodtkorb
styremedlem
 Anne Kari Børhaug
styremedlem
 Ragnar Skjærstad
styremedlem
 Trond Markussen
styremedlem
 Thale Elisabeth Sørve
styremedlem
 Frank Henrik Trauma
styremedlem
 Hans Wenberge
museumsjef

RESULTATREGNSKAP

STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM	NOTE	2014	2013
(IHHT. RETNINGSLINJER FRA KULTURDEPARTEMENTET)			
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
ORDINÆRT OFFENTLIG DRIFTSTILSKUDD	10	41 830 000	39 361 000
ANDRE OFFENTLIGE TILSKUDD	10	3 411 059	1 395 353
BIDRAG FRA NÆRINGSLIVET OG PRIVATE	11	13 020 324	8 993 158
ANDRE DRIFTSINNEKTER	11	21 805 526	18 819 758
SUM DRIFTSINNEKTER		80 066 909	68 569 270
VAREFORBRUK		2 591 420	2 586 997
LØNSKOSTNAD	12	37 122 671	36 967 494
AVSKRIVNING PÅ DRIFTSMIDLER	2	3 758 653	3 524 142
ANDRE DRIFTSKOSTNADER		34 461 766	23 888 168
SUM DRIFTSKOSTNADER		77 934 510	66 966 801
DRIFTSRESULTAT		2 132 399	1 602 469
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
RENTEINNEKTER		1 184 716	891 898
ANNEN FINANSINNEKTE		34 107	7 526
RENTEKOSTNADER		1 071 253	1 013 708
ANDRE FINANSKOSTNADER		111 892	113 996
RESULTAT AV FINANSPOSTER		35 679	-228 279
ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		2 168 078	1 374 190
SKATTEKOSTNAD	8	164 456	157 109
ORDINÆRT RESULTAT		2 003 622	1 217 081
ÅRSOVERSKUDD		2 003 622	1 217 081
OVERFØRINGER			
OVERFØRT TIL ANNEN OPPARBEIDET EGENKAPITAL		2 003 622	1 217 081
SUM OVERFØRINGER		2 003 622	1 217 081

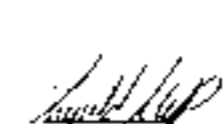
BALANSE

STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM			
(IHHT. RETNINGSLINJENE FRA KULTURDEPARTEMENTET)			
	NOTE	2014	2013
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
ANLEGG PÅ KJELSÅS	2	111 337 079	110 058 984
LAGER PÅ GJERDRUM	2	17 404 819	18 085 392
INVENTAR OG UTSTYR	2	4 267 865	2 593 575
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		133 009 763	130 737 951
SUM ANLEGGSMIDLER		133 009 763	130 737 951
OMLØPSMIDLER			
VARELAGER	3	537 877	722 314
FORDRINGER			
KUNDEFORDRINGER		583 354	4 063 871
ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	9	2 162 373	3 080 440
SUM FORDRINGER		2 745 727	7 144 311
BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.	4	25 327 470	14 145 363
SUM OMLØPSMIDLER		28 611 073	22 011 988
SUM EIENDELER		161 620 837	152 749 939

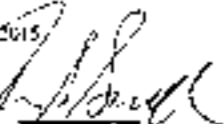
BALANSE

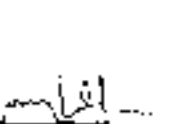
STIFTELSEN NORSK TEKNISK MUSEUM			
(IHHT. RETNINGSLINJENE FRA KULTURDEPARTEMENTET)			
	NOTE	2014	2013
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
STIFTELSENS GRUNNKAPITAL		10 000 000	10 000 000
ANNEN OPPARBEIDET EGENKAPITAL	5	8 918 854	6 915 232
FOND BUNDET TIL SPESIELLE FORMÅL	5	47 000	47 000
SUM EGENKAPITAL	5	18 965 854	16 962 232
GJELD			
PENSJONSFORPLIKTELSER	6	4 735 548	7 103 249
SUM AVSETNING FOR FORPLIKELSER		4 735 548	7 103 249
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
PANTEOBLIGASJONER TIL OSLO KOMMUNE	2,9	90 400 000	90 400 000
GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER	2,9	10 200 000	10 800 000
GJELD TIL NORSK TEKNISK MUSEUMS FOND	7	3 445 000	3 445 000
IKKE OPPTJENT INVESTERINGSTILSKUDD	1,1	5 157 911	5 897 625
IKKE OPPTJENT TILSKUDD	9	12 436 441	0
SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		121 639 352	110 542 625
KORTSIKTIG GJELD			
LEVERANDØRGJELD		3 442 984	3 318 893
BETALBAR SKATT	8	164 456	157 109
SKATTETREKK, OFFENTLIGE AVG. OG FERIEPENGER		5 728 658	5 745 816
GJELD TIL NORSK TEKNISK MUSEUMS FOND	7	876 320	841 870
GJELD TIL NTM'S VENNEFORENING		550 709	597 845
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	9	5 516 955	7 480 301
SUM KORTSIKTIG GJELD		16 280 083	18 141 833
SUM GJELD		142 654 983	135 787 707
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		161 620 837	152 749 939

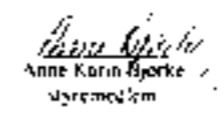
Oslo, 23.02.2015

 Ingvard Ragna Mørre
 styrets leder

 Peder Kaur
 styremedlem

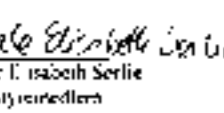

 Rolf og Andreas Brodtkorb
 styremedlem

 Kåre Fjell
 styremedlem

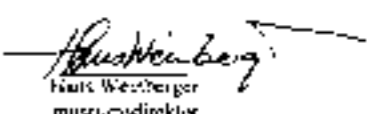

 Anne Karin Bjørke
 styremedlem

 Trond Skarv
 styremedlem

 Ragnar Sjøerstad
 styremedlem

 Thale E. Isabell Serlie
 styremedlem

 Håns Henrik Trime
 styremedlem

 Håns Wetterger
 museumsdirektør

NOTE NR. 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Regnskapet er satt opp basert på fortsatt drift da forutsetningen er ansett å være tilstede.

1.1 TILSKUDD OG SALGSINNTEKTER**Tilskudd:**

Tilskudd til drift fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Øvrige øremerkede tilskudd og bidrag fra det offentlige og andre bidragsyttere inntektsføres i takt med den kostnaden de er ment å dekke. Uopptjente tilskudd balanseføres og klassifiseres som kortsiktig gjeld. Tilskudd som skal benyttes over flere år klassifiseres som langsiktig gjeld og inntektsføres i takt med bruken.

Tilskudd til investeringer inntektsføres i takt med avskrivningene på investeringen. Ikke opptjent investeringstilskudd balanseføres som langsiktig forpliktelse.

Salg av varer, billetter og andre tjenester:

Salg av varer inntektsføres ved levering. Billettinntekter, omvisning og andre tjenester inntektsføres når ytelsen er levert.

Leieinntekter:

Leieinntekter opptjenes og resultatføres i takt med utleieperioden.

Finansinntekter:

Renteinntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

1.2 KOSTNADER

Kostnader sammenstilles med tilhørende inntekter. Påløpte kostnader for arrangementer/utstillinger kan etter en vurdering balanseføres og kostnadsføres i perioden arrangementet/utstillingen varer. Tilsvarende gjøres for mottatte inntekter for de samme arrangementene/utstillingene, og netto beløpet av kostnader og inntekter balanseføres under annen kortsiktig gjeld.

1.3 KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelses-tidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/ langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

1.4 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Vesentlige driftsmidler som består av betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

1.5 VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og påregnelig salgspris med fradrag for salgskostnader.

1.6 FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

1.7 PENSJONER

Pensjonsforpliktelsene er redegjort for i note 6.

1.8 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

NOTE NR. 2 - DRIFTSMIDLER

	EDB UTSTYR	INVENTAR /UTSTYR	ANLEGGET KJELSÅS	LAGER GJERDRUM	SUM
KOSTPRIS 01.01	2 450 533	6 209 337	70 667 923	21 657 459	100 985 252
PANTEOBLIGASJONER TIL OSLO KOMMUNE			69 400 000		69 400 000
TILGANG	1 157 237	1 520 484	3 087 060	265 686	6 030 467
AVGANG					
AKKUMULERTE AVSKRIVNINGER 31.12	2 609 522	4 460 203	31 817 904	4 518 326	43 405 956
BOKFØRT VERDI PR. 31.12	998 522	3 269 617	111 337 079	17 404 819	133 009 763
ÅRETS AVSKRIVNING	435 026	568 405	1 808 963	946 258	3 758 653
AVSKRIVNINGSPROSENT LINEÆR	20/33	3/7/20	2/7/10/20	2/7/10	
ØKONOMISK LEVETID	3-5 ÅR	3-15 ÅR	5-50 ÅR	10-50 ÅR	

Årsaken til flere avskrivningssatser for anlegget på Kjelsås og lageret på Gjerdrum er oppdeling mellom byggingsmasse og tekniske installasjoner i byggene.

Anlegget på Kjelsås er oppført i balansen med museets andel av kostpris med tillegg for kommunal finansiering. Oslo kommunes finansieringsandel ble ytet som tilskudd med pantesikkerhet, jfr. egen linje i driftsmiddeloversikten. Sammen med etterfølgende lånefinansiering har Oslo kommune en pantesikkerhet på kr 90,4 mill. Stiftelsen har også et lån i forbindelse med kjøp og utbygging av lageret på Gjerdrum som er sikret ved pant i eiendommen på Gjerdrum og på Kjelsås.

PANTSIKRET GJELD	BOKFØRT LANGSIKTIG GJELD	BOKFØRTVERDI AV PANTEOBJEKT
ANLEGG PÅ KJELSÅS	90 400 000	111 337 079
LAGER PÅ GJERDRUM		17 404 819
ANLEGG PÅ KJELSÅS		111 337 079
SUM	10 200 000	128 741 898

NOTE NR. 3 - VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen består av ferdigvarer for salg i museets butikk.

NOTE NR. 4 - LIKVIDER

Av innestående i bank er kr 1 477 435 budne skattetrekkmidler.

NOTE NR. 5 - EGENKAPITAL

	GRUNNKAPITAL	OPPARBEIDET EGENKAPITAL	FOND BUNDET TIL SPESIELLE FORMÅL	SUM
PR. 31.12.13	10 000 000	6 915 232	47 000	16 962 232
ÅRETS RESULTAT		2 003 622		2 003 622
PR. 31.12.14	10 000 000	8 918 854	47 000	18 965 854

Fond bundet til spesielle formål består av restaurering av Rolls Royce kr 30 000 og Benz, Ford A kr 17 000.

NOTE NR. 6 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Norsk Teknisk Museums pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenestepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Statens Pensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen. Ordningen tilfredsstiller kriteriene for lovbestemt obligatorisk tjenestepensjon. Det er i 2014 betalt inn kr 2 420 597 i pensjonspremie som er klassifisert som lønnskostnad i regnskapet. Fremtidige premier vil påvirkes av risiko for over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i foretaket og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen. Premien vil også påvirkes av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

I tillegg til den ordinære tjenestepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppene fra 62 til 66 år. AFP – ordningen er i Statens Pensjonskasse og premie for 2014 er kostnadsført og utgjør kr 743 788.

Pensjonsordningene i Statens Pensjonskasse er ikke balanseført fordi ordningen tilfredsstiller kriteriene for det som betegnes som en flerforetaksordning. I flerforetaksordninger foretas det en fordeling av den aktuarmessige risiko mellom alle virksomhetene som deltar i ordningen og det foreligger ikke tilstrekkelig pålitelig grunnlag til å beregne Norsk Teknisk Museums andel.

Norsk Teknisk Museum har en lukket kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning i KLP, fra før overgangen til Statens Pensjonskasse, og forpliktelsen er balanseført basert på beste estimat fra aktuar.

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD	2014	2013
BRUTTO PÅLØPTE PENSJONSFORPLIKTELSE	26 719 519	28 844 641
PENSJONSMIDLER	21 305 635	19 057 144
NETTO FORPLIKTELSE FØR ARBEIDSGIVERAVGIFT	5 413 884	9 787 497
ARBEIDSGIVERAVGIFT	763 358	1 380 037
NETTO FORPLIKTELSE INKLUSIVE ARBEIDSGIVERAVGIFT	6 177 242	11 167 534
IKKE RESULTATFØRT AKTUARIELT GEVINST (TAP) INKL. ARBEIDSGIVERAVGIFT	(1 441 694)	(4 064 285)
BALANSEFØRT NETTO FORPLIKTELSE ETTER ARBEIDSGIVERAVGIFT	4 735 548	7 103 249
AVSTEMMING:		
FORPLIKTELSE I.1.	7 103 249	6 798 313
RESULTATFØRT PENSJONSKOST INKL. AGA OG ADMINISTRASJON	(2 367 701)	325 625
INNBETALT PREMIE/TILSKUDD TIL ORDNINGEN		(18 132)
ARBEIDSGIVERAVGIFT PÅ INNBETALING		(2 557)
BALANSEFØRT NETTO FORPLIKTELSE 31.12	4 735 548	7 103 249
ÅRETS PENSJONSOPPTJENING	0	0
RENTEKOSTNAD PÅ PENSJONSFORPLIKTELSEN	1 064 553	982 356
AVKASTNING PÅ PENSJONSMIDLER		
NETTO PENSJONSKOSTNAD INKL. ADMINISTRASJON	228 281	285 386
AGA NETTO PENSJONSKOSTNAD INKL. ADM.	32 188	40 239
RESULTATFØRT AKTUARIELT TPA (GEVINST)	88 677	
RESULTATFØRT PLANENDRING	(2 716 847)	
RESULTATFØRT PENSJONSKOSTNAD FOR KLP ORDNINGEN	(2 367 701)	325 625

Aktuarberegningen bygger på actuarielle beregninger og demografiske faktorer om dødelighet, uførhet og etterlatte hentet fra Norsk Standard Tabellverk. Forutsetninger som ellers er lagt inn er pr 31.12.2014 (31.12.2013): Diskonteringsrente 2,30 (4,10), lønnsvekst 2,75 (3,75), G-regulering 2,50 (3,50), pensjonsregulering 1,73 (2,72), forventet avkastning 3,20 (4,40), aga-sats 14,1 (14,1). Ordningen omfatter 73 oppsatte og 29 pensjonister.

NOTE NR. 7 - NORSK TEKNISK MUSEUM FOND

Stiftelsen Norsk Teknisk Museums Fond ble stiftet i 2008 basert på en rekke mindre fonds som historisk var stillet til rådighet for NTM. Fondets formål er å støtte det kulturarbeidet som museet driver, ved å yte bidrag av fondets renteinntekter til driften av museet. Midlene var før registreringen av stiftelsen utlånt til museet for finansiering av anlegget på Kjelsås med kr. 3 445 000 og renter beregnes med 10 prosent pr anno. NTM mottar ca. 9/10 av rentene tilbake som tilskudd. Tilskuddet fra fondet er klassifisert som renteinntekter. I tillegg har museet en kortsiktig gjeld til Fondet på kr. 876 320 som ikke renteberegnes.

NOTE NR 8 - BETALBARE SKATTER OG SKATTEKOSTNAD

Stiftelsen er kun skattepliktig for inntekter knyttet til utleiedrift av kafeén.

	2014	2013
LEIINNTEKTER AV KAFÉAREALET	615 997	589 502
DRIFTSKOSTNADER	6 900	28 400
RESULTAT FØR SKATT	609 097	561 102
BETALBAR SKATT 27% (28%)	164 456	157 109
RESULTAT ETTER SKATT	444 641	403 993

Det er ingen midlertidige eller permanente forskjeller per 31.12.14 og per 31.12.13.

NOTE NR. 9 - FORDRINGER OG GJELD

Stiftelsen har ingen utestående fordringer som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets utløp per 31.12.14 og per 31.12.13.

Av stiftelsens gjeld per 31.12.14 forfaller kr 97 600 000 til betaling senere enn fem år etter regnskapsårets utløp. Tilsvarende beløp per 31.12.13 er kr. 98 200 000. Gjelden er sikret med pant i eiendom, se note 2.

ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	2014	2013
OPPTJENTE INNTEKTER / TILSKUDD	82 000	314 042
NETTO OVERFØRTE KOSTNADER FOR KOMMENDE ARRANGEMENTER	987 700	2 623 749
DIVERSE FORDRINGER	1 092 673	142 649
SUM	2 162 373	3 080 440

ANNEN KORTSIKTIG GJELD	2014	2013
UBRUKTE MIDLER ARNE KNUDSEN /DEXTRA-SAMLINGEN 1)	1 941 480	2 414 028
UBENYTTTEDE PROSJEKTMIDLER PER 31.12	580 824	2 382 827
AVSETNING LØNNSKOSTNADER	0	260 470
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	2 988 651	2 422 976
SUM	5 510 955	7 480 301

1) Stiftelsen Norsk Teknisk Museum inngikk i 2008 en avtale med Sparebankstiftelsen DNB NOR om lagring og forvaltning av en betydelig objektsamling av bilder, film, databaser, teknisk apparatur, bøker mv. Stiftelsen påtok seg å magasinere og legge til rette for at allmennheten skal få tilgang til samlingen. Avtalen medførte en betydelig investering og arbeidsinnsats. For å finansiere dette mottok museet tilskudd og har senere også fått nye tilskudd. Inntektsføringen av tilskuddet sammenfaller med når kostnadene påløper. Investeringene avskrives årlig, og fra uopptjent investeringsstilskudd inntektsføres årlig et beløp tilsvarende avskrivningsbeløpet. For lønns- og andre driftskostnader inntektsføres tilskudd tilsvarende medgåtte kostnader.

I 2014 har museet mottatt kr. 1,250 000 i tilskudd og etter årets bruk utgjør uopptjente tilskudd til drift kr. 1 941 480.

Posten ikke opptjente tilskudd kr 12 436 441 under annen langsiktig gjeld består av mottatt bidrag på kr 14 millioner i forbindelse med overtagelsen av formidlingsvirksomheten til Telemuseet inkludert ansatte, installasjoner og annet inventar. Bidraget er ment og skulle anvendes over flere år. I 2014 er kr. 1 563 559, som tilsvarer lønnskostnadene for ansatte fra Telemuseet, inntektsført under bidrag fra næringslivet.

NOTE NR. 10 - SPESIFIKASJON AV TILSKUDD

ORDINÆRT OFFENTLIG DRIFTSTILSKUDD	2014	2013
KULTUR OG KIRKEDEPARTEMENTET	30 405 000	28 411 000
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET TIL NASJONALT MEDISINSK MUSEUM	6 425 000	6 200 000
NORGES FORSKNINGSRÅD TIL VITENSENTERET	5 000 000	4 750 000
SUM	41 830 000	39 361 000

ANDRE OFFENTLIGE TILSKUDD	2014	2013
NORGES FORSKNINGSRÅD	2 030 181	355 318
NORSK KULTURRÅD MUSEUMSDRIFT	831 678	592 160
NORSK KULTURRÅD FOND	140 000	
UNIVERSITETER OG HØYSKOLER	409 200	334 670
AKERSHUS FYLKESKOMMUNE	0	100 000
ANDRE TILSKUDD	0	13 205
SUM TILSKUDD	3 411 059	1 395 353

Inntekter fra Universiteter og Høyskoler kr 334 670 er for 2013 overført fra bidrag fra næringslivet til andre offentlige tilskudd. Fakturerte tjenester til Oslo kommune og andre kr. 251 100 er overført til andre driftsinntekter fra andre offentlige tilskudd.

NOTE NR. 11 - SPESIFIKASJON AV ANDRE INNTEKTER

Bidrag fra næringslivet og private organisasjoner, stiftelser o.l. er i hovedsak støtte til og finansiering av utstillingsprosjekter. Andre driftsinntekter kommer fra salg av varer og tjenester. Av dette utgjør billettinntekter kr 13 585 777. Fakturerte leverte tjenester til kommuner og fylkeskommuner inngår i andre inntekter.

NOTE NR. 12 - ANSATTE, GODTGJØRELSE

LØNSKOSTNADER BESTÅR AV FØLGENDE POSTER	2014	2013
LØNNINGER	29 214 898	29 474 055
FOLKETRYGD AVGIFT	4 634 782	4 479 602
PENSJONSKOSTNADER	796 684	2 598 847
ANDRE SOSIALE KOSTNADER	497 151	414 990
INNLEID VIKARER	1 979 156	
SUM LØNSKOSTNADER	37 122 671	36 967 494

Pensjonskostnader for 2014 er redusert som følge av planendring i KLP ordningen med kr. 2 716 847 jfr. note 6. Gjennomsnittlig antall ansatte: 74. Antall årsverk: 56,6.

GODTGJØRELSE	MUSEUMS DIREKTØRER	STYRET
LØNN	1 196 772	147 720
ANNEN GODTGJØRELSE	6 675	
PREMIE TIL PENSJONSORDNING	135 549	
SUM	1 338 996	147 720

Det er avtalt sluttvederlag i form av 12 månedslønner utbetalt ved museumsdirektørs fratredelse, dersom styret mener man er i en situasjon som vanskeliggjør fortsettelsen av ansettelsesforholdet. Det er ikke avtalt bonusordninger for museumsdirektør eller styret. Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet for ledende personer.

Godtgjørelse til revisor for arbeid utført i 2014 er belastet med kr. 177 500 eks mva, fordelt på følgende måte:

LOVPÅLAGT REVISJON	108 600
BISTAND MED REGNSKAP, NOTER OG ATTESTASJONER	68 900

NOTE NR 13 – FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Norsk Teknisk Museum anses ikke å være utsatt for finansiell markedsrisiko.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2014	2013
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	2 168 078	1 374 190
PERIDOENS BETALTE SKATT	-157 109	-42 128
ORDINÆRE AVSKRIVNINGER	3 758 653	3 524 142
FORSKJELLEN MELLOM KOSTNADSFØRT PENSJON OG INN-/UTBETALINGER	-2 367 701	304 936
ENDRING I VARER	184 437	454 730
ENDRING I KUNDEFORDRINGER	3 473 061	-2 977 926
ENDRING I LEVERANDØRGJELD	124 091	685 105
ENDRING I ANDRE TIDSAVGRENSNINGSPOSTER:		
ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER	925 523	357 442
SKATTETREKK, OFFAVG, FERIEPENGER	-17 158	10 954
ENDRING KORTSIKTIG GJELD NORSK TEKNISK MUSEUMS FOND	34 450	34 450
ENDRING KORTSIKTIG GJELD TIL NTM'S VENNEFORENINGEN	-47 136	-54 522
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	-1 963 342	3 151 359
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	6 115 847	6 822 732
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
INVESTERINGER I VARIGE DRIFTSMIDLER	-6 030 467	-4 988 616
ENDRING IKKE OPPTJENT TILSKUDD	11 696 727	-766 386
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	5 666 260	-5 755 002
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
OPPTAK AV NY GJELD (KORTSIKTIG OG LANGSIKTIG)	0	0
NEDBETALING AV GAMMEL GJELD	-600 000	-600 000
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-600 000	-600 000
NETTO ENDRING I LIKVIDER I ÅRET	11 182 107	467 730
KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER PER 01.01.	14 145 363	13 677 633
KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER PER 31.12	25 327 470	14 145 363
KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER BESTÅR AV KONTANTER OG BANKINNSUDD.		
BUDNE SKATTETREKSMIDLER UTGJØR KR. 1 477 435		

Til Stiftelsen Norsk Teknisk Museum
Oslo, 10. januar 2015

REVISORS BERETNING

Utvalgte om årregnskapet 2014

Vi har revidert årregnskapet for Stiftelsen Norsk Teknisk Museum. Årregnskapet, som viser et overskudd på kr 1 005 623 består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og økonomisoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre opplysninger.

Styret og museumsdirektøren som ansvar for årregnskapet

Styret og museumsdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik innem kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årregnskap som ikke innebærer vesentlig feilinformasjon, verken som følge av mangler eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Norge, samt den Internasjonale Standarden om Audit og Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske kriterier og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årregnskapet ikke innebærer vesentlig feilinformasjon.

Et resultat innebærer utførelse av handlinger for å utarbeide revisjonsberetning for berøpene og opplysningene i årregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, berøpene vurderingen av risikoen for at årregnskapet innebærer vesentlig feilinformasjon, enten det gjelder muligheten eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utførte revisjonsprosedyrer som er hensiktsmessige eller sannsynlige, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. Et resultat stiftelsen og/eller vurdering av om de anvendte regnskapsprinsipper er hensiktsmessige og om regnskapsestimater utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årregnskapet.

Etter vår oppfatning er stiftelsens revisjonsberetning tilfredsstillende og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

NITSCHKE AS, Teknisk Fagforbund, c/o BDO AS, 0415, N-0415, Oslo
T: +47 22 00 70 00 | E: info@nitschke.no | www.nitschke.no
Nils Gunnar Nitschke, revisor, medlem av revisjonsrådet
Tilgjengelig på telefon: +47 22 00 70 00

Erklaring

Etter vår revisjon er årregnskapet av god kvalitet med lov og forskrift og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Norsk Teknisk Museum per 31. desember 2014 og av stiftelsens resultater og kontrollstatus per regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regel om god regnskapskikk i Norge.

Utvale om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årregnskapet til Stiftelsen Norsk Teknisk Museum som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årregnskapet, forholdet mellom faktisk drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistent med årregnskapet og er i samsvar med lov og forskrift.

Konklusjon om regnskapsoppsett og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årregnskapet som beskrevet ovenfor, og etter å ha undersøkt vi har funnet nødvendige : henhold til internasjonalt standard for auditoppsettning (ISA) 1000 Auditoppsettning som ikke er relevant i år regnskapet, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig regnering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om handlinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årregnskapet som beskrevet ovenfor, og etter å ha undersøkt vi har funnet nødvendige : henhold til internasjonalt standard for auditoppsettning (ISA) 1000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens lov og vedtekter for lov og

Stabekk, 22. januar 2015
NITSCHKE AS

Knut Bergsjø
statistisk revisor

